

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 3.3.2010
COM(2010) 2020 konč.

SPOROČILO KOMISIJE

EVROPA 2020

Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast

Uvod

Leto 2010 mora pomeniti nov začetek. Želim, da Evropa iz gospodarske in finančne krize izide močnejša.

Gospodarska stvarnost se spreminja hitreje od politične, kar je pokazal globalni učinek finančne krize. Priznati moramo, da vse večja soodvisnost gospodarstev zahteva tudi odločnejši in bolj usklajen odziv na politični ravni.

V zadnjih dveh letih je zaposlitev izgubilo več milijonov ljudi. Dolgovi so se povečali v taki meri, da se jih več let ne bomo rešili. Vse to je še dodatno obremenilo našo socialno kohezijo. Razkrilo je tudi nekatere temeljne resnice o težavah, v katerih se je znašlo evropsko gospodarstvo. Medtem pa svetovno gospodarstvo napreduje. Evropa si bo s svojim odzivom tlakovala pot v prihodnost.

Kriza je opozorilni klic, trenutek, v katerem si moramo priznati, da bi se z ravnanjem po starem obsodili na postopen propad in se morali zadovoljiti s slabšim položajem na novi svetovni lestvici. Je trenutek resnice za Evropo. Pa tudi pravi čas za neustrašen in daljnosežen odziv.

Naša takojšnja prednostna naloga je, da se uspešno izvlečemo iz krize. V začetku bo naporno, vendar to zmoremo. Pri reševanju slabih bank smo že precej napredovali, popravili smo finančne trge in priznali potrebe po močnem usklajevanju politik v euroobmočju.

Na poti proti vzdržni prihodnosti pa moramo pogled upreti preko kratkoročnih rešitev. Evropa se mora vrniti na pravo pot. In vztrajati na njej. To je namen strategije Evropa 2020. Priskrbela nam bo več delovnih mest in boljše življenje. V njej je potrjena sposobnost Evrope, da vzdržuje pametno, trajnostno in vključujočo rast, poišče način za oblikovanje novih delovnih mest in našim družbam vlije smisel za napredovanje v pravi smeri.

Evropski voditelji se strinjajo glede tega, česar smo se naučili iz krize. Vsi se tudi zavedamo resnosti težav, ki so še pred nami. Skupaj se jim moramo postaviti po robu. Evropa ima številne prednosti. Ponašamo se z nadarjeno delovno silo ter močno tehnološko in industrijsko osnovo. Z notranjim trgom in enotno valuto smo se uspešno ubranili najhujšega. Naše socialno tržno gospodarstvo je preizkušeno in zanesljivo. Zaupati moramo v lastno sposobnost, da si zastavimo daljnosežen program in nato vprežemo vse svoje moči za njegovo uresničitev.

Komisija predlaga pet merljivih ciljev EU za leto 2020, po katerih se bomo ravnali in ki jih bo treba vključiti v nacionalne cilje: nanašajo se na zaposlovanje; na raziskave in inovacije; na podnebne spremembe in energijo; na izobraževanje; in na boj proti revščini. Pomagali nam bodo pri usmeritvi ukrepanja, z njimi pa bomo lahko tudi merili svojo uspešnost.

So daljnosežni, a dosegljivi. Da bi jih resnično lahko dosegli, jih spremljajo konkretni predlogi ukrepov. Vodilne pobude, opisane v tem sporočilu, kažejo, kako lahko EU odločilno prispeva k napredku. Razpolagamo z močnimi orodji v obliki novega načina upravljanja gospodarstva, ki se opira na notranji trg, našega proračuna, naše trgovinske in zunanje gospodarske politike ter meril in podpore ekonomske in monetarne unije.

Uspeh strategije je odvisen od pripravljenosti evropskih voditeljev in institucij, da prevzamejo odgovornost zanjo. Za naš novi program se mora usklajeno zavzeti vsa Evropa, vključno s socialnimi partnerji in civilno družbo. Če združimo moči, bomo lahko ubranili ta udarec in iz krize izšli močnejši. Posežemo lahko po novih orodjih in se pustimo voditi novemu poletu. Zdaj gre zares.

José Manuel BARROSO

KAZALO

Povzetek	5
1. Čas preobrazbe	7
2. Pametna, trajnostna in vključujoča rast.....	10
3. Vrzeli in ovire	20
4. Izhod iz krize: prvi koraki na poti k ciljem za leto 2020	24
5. Doseganje rezultatov: trdnejša struktura upravljanja.....	27
6. Sklepi za Evropski svet	30
Priloge.....	32

STRATEGIJA EVROPA 2020

POVZETEK

Za Evropo je nastopil čas preobrazbe. Kriza je izničila leta gospodarskega in družbenega napredka in razkrila strukturne pomanjkljivosti evropskega gospodarstva. Svet pa medtem hitro napreduje in dolgoročne težave – globalizacija, pritiski na vire, staranje prebivalstva – se zaostrejejo. EU se mora takoj zavzeti za svojo prihodnost.

Evropa lahko uspe, če ukrepa skupno, kot Unija. Zasnovati moramo strategijo, ki nam bo pomagala, da bomo ob izhodu iz krize močnejši in bomo sposobni EU preoblikovati v pametno, trajnostno in vključujoče gospodarstvo, ki ga bo odlikovala visoka stopnja zaposlenosti, produktivnosti in socialne kohezije. Strategija EVROPA 2020 vsebuje vizijo socialnega tržnega gospodarstva Evrope za 21. stoletje.

V njenem ospredju so tri prednostne prvine, ki se medsebojno krepijo:

- Pametna rast: razvoj gospodarstva, ki temelji na znanju in inovacijah.
- Trajnostna rast: spodbujanje bolj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, ki gospodarneje izkorišča vire.
- Vključujoča rast: utrjevanje gospodarstva z visoko stopnjo zaposlenosti, ki krepi socialno in teritorialno kohezijo.

EU mora opredeliti, kako se želi razviti do leta 2020. Zato Komisija predlaga naslednje krovne cilje EU:

- 75 % prebivalstva v starosti od 20 do 64 let mora imeti zaposlitev,
- 3 % BDP EU je treba nameniti raziskavam in razvoju,
- cilje 20/20/20 na področju podnebja in energetike je treba doseči (vključno z zmanjšanjem emisij za 30 % pod ugodnimi pogoji),
- delež mladih, ki se odločijo za zgodnjo opustitev šolanja, mora biti pod 10 % in vsaj 40 % mladih mora uspešno zaključiti terciarno izobraževanje,
- revščina naj bi ogrožala 20 milijonov ljudi manj kot danes.

Ti cilji so med seboj povezani in so odločilni za naš uspeh. Komisija predlaga, da bi države članice pri prilagajanju strategije Evropa 2020 lastnemu položaju te cilje EU vključile v nacionalne cilje in načrtovano ukrepanje.

Cilji zajemajo vsa tri prednostna področja, in sicer pametno, trajnostno in vključujočo rast, vendar pa niso izčrpni: na nacionalni, evropski in globalni ravni jih bo treba podpreti z vrsto ukrepov. Komisija predlaga sedem vodilnih pobud, s katerimi želi spodbuditi napredek na vsakem od prednostnih področij:

- „Unija inovacij“ za izboljšanje okvirnih pogojev in dostopa do financiranja raziskav in inovacij, da bi lahko inovativne zamisli pretvorili v proizvode in storitve, ki ustvarjajo rast in delovna mesta.
- „Mladi in mobilnost“ za povečanje uspešnosti izobraževalnih sistemov in olajšanje vstopa mladih na trg dela.

- „Evropski program za digitalne tehnologije“ za hitrejšo vzpostavitev hitrega interneta in izkoriščanje prednosti enotnega digitalnega trga v gospodinjstvih in podjetjih.
- „Evropa, gospodarna z viri“ za prekinitev vezi med gospodarsko rastjo in porabo virov, podporo prehodu v nizkoogljično gospodarstvo, povečanje uporabe obnovljivih virov energije, posodobitev prometnega sektorja in spodbujanje energetske učinkovitosti.
- „Industrijska politika za dobo globalizacije“ za izboljšanje poslovnega okolja, zlasti za mala in srednja podjetja, in podporo razvoju močne in vzdržne industrijske osnove, s katero bo mogoče konkurirati na svetovnih trgih.
- „Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta“ za posodobitev trgov dela ter okrepitev vloge in položaja ljudi z razvijanjem njihovih znanj in spretnosti v vsem življenjskem obdobju, da bi povečali vključevanje delavcev in bolje uskladili povpraševanje po delovni sili in njeno ponudbo, tudi z mobilnostjo delavcev.
- „Evropska platforma za boj proti revščini“ za zagotovitev socialne in teritorialne kohezije, tako da bodo imeli od rasti in novih delovnih mest korist vsi ljudje in da bodo ljudje, ki se spopadajo z revščino in socialno izključnostjo, lahko dostojno živeli in se aktivno vključevali v družbo.

Teh sedem vodilnih pobud bo zavezujočih tako za EU kot za države članice. Instrumenti na ravni EU, zlasti enotni trg, finančni vzvodi in orodja zunanje politike, se bodo v polnosti uporabljali za odpravljanje ovir in izpolnjevanje ciljev strategije Evropa 2020. Komisija prednostno določa, kaj je treba storiti, da bi oblikovali izvedljivo strategijo izhoda, nadaljevali reformo finančnega sistema, zagotovili konsolidacijo proračuna za dolgoročno rast in okrepili usklajevanje v Ekonomski in monetarni uniji.

Če želimo dosegati rezultate, moramo okrepiti upravljanje gospodarstva. Strategija Evropa 2020 se bo oprla na dva stebra: zgoraj predstavljeni vsebinski pristop, ki združuje prednostne naloge in krovne cilje, ter poročanje o državah, ki bo državam članicam pomagalo pri razvoju lastnih strategij za vrnitev na pot trajnostne rasti in ureditev javnih financ. Na ravni EU bodo sprejete integrirane smernice, v katerih bodo zajeti vse prednostne naloge in cilji EU. Države članice bodo prejele priporočila, pripravljena glede na posamezno državo. Ob neustreznem odzivu se lahko izdajo opozorila glede politik. Poročanje v zvezi s strategijo Evropa 2020 in ocenjevanje Pakta za stabilnost in rast se bo opravljalo sočasno, pri čemer bosta instrumenta ostala ločena, integriteta Pakta pa neokrnjena.

Za to bo v celoti odgovoren Evropski svet, ki bo glavni akter nove strategije. Komisija bo spremljala napredek pri izpolnjevanju ciljev, pomagala pri izmenjavi politik in pripravila predloge, potrebne za usmerjanje ukrepanja in spodbujanje vodilnih pobud EU. Evropski parlament bo vodil mobilizacijo državljanov in deloval kot sozakonodajalec pri pripravi ključnih pobud. Ta partnerski pristop naj bi zajemal odbore EU, nacionalne parlamente, nacionalne, lokalne in regionalne organe, socialne partnerje, zainteresirane strani in civilno družbo, tako da bodo pri uresničevanju vizije udeleženi vsi.

Komisija predlaga, naj Evropski svet marca potrdi celotni pristop za strategijo in krovne cilje EU, junija pa odobri podrobne parametre strategije, vključno z integriranimi smernicami in nacionalnimi cilji. Komisija prav tako pričakuje, da bo Evropski parlament izrazil svoje stališče in s svojo podporo prispeval k uspehu strategije Evropa 2020.

1. ČAS PREOBRAZBE

Kriza je izničila nedavni napredek

Nedavni gospodarski krizi v času naše generacije ni para. Zmerne gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest, čemur smo bili priča v zadnjem desetletju, ni več – naš BDP je v letu 2009 padel za 4 %, naša industrijska proizvodnja je nazadovala na raven 1990-ih let in brezposelnih je zdaj 23 milijonov ljudi, kar je 10 % našega aktivnega prebivalstva. Kriza je močno prizadela milijone prebivalcev in razkrila nekatere temeljne pomanjkljivosti našega gospodarstva.

Zaradi krize bo prav tako težko zagotavljati prihodnjo gospodarsko rast. Krhkost našega finančnega sistema zavira okrevanje, saj imajo podjetja in gospodinjstva težave pri izposojanju, porabi in vlaganju denarja. Naše javne finance so v slabem stanju. Javnofinančni primanjkljaj v povprečju znaša 7 % BDP, javni dolg pa presega 80 % BDP. V dveh letih je bilo izničenih dvajset let fiskalne konsolidacije. V času krize se je naš potencial rasti prepolovil. Lahko se zgodi, da bodo številne investicijske priložnosti, talenti in zamisli zapravljeni zaradi negotovosti, oslabelega povpraševanja ter pomanjkanja sredstev.

Razkrile so se strukturne pomanjkljivosti Evrope

Naš prvi izziv je izhod iz krize, največja preizkušnja pa je upreti se vzgibu po vrnitvi v položaj pred krizo. Že pred krizo Evropa na mnogih področjih ni napredovala dovolj hitro v primerjavi z ostalim svetom:

- Povprečna stopnja rasti je bila v Evropi skupno nižja od povprečne stopnje rasti naših glavnih gospodarskih partnerjev, to pa zlasti zaradi vrzeli v produktivnosti, ki se je v zadnjem desetletju še povečala. Temu v veliki meri botrujejo razlike v poslovnih strukturah, poleg tega pa še nizke ravni naložb v raziskave, razvoj in inovacije, nezadostna uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij, nepripravljenost nekaterih delov naših družb za sprejemanje inovacij, oviran dostop do trga in manj dinamično poslovno okolje.
- Kljub napredku je stopnja zaposlenosti v Evropi, ki je pri prebivalcih med 20 in 64 letom starosti v povprečju 69-odstotna, še vedno precej nižja kot drugod po svetu. Zaposlenih je samo 63 % žensk v primerjavi s 76 % moških in le 46 % starejših delavcev (55–64 let) v primerjavi z več kot 62 % v ZDA in na Japonskem. Razen tega Evropejci v povprečju opravijo 10 % manj delovnih ur kot aktivno prebivalstvo v ZDA ali na Japonskem.
- Delež starejšega prebivalstva se veča vse hitreje. Ko se bo upokojila t.i. „baby-boom“ generacija, se bo v letih 2013/2014 začel zmanjševati delež aktivnega prebivalstva v EU. Število oseb, starejših od 60 let, se zdaj povečuje dvakrat hitreje kot pred letom 2007, in sicer vsako leto naraste za okoli dva milijona v primerjavi z enim milijonom prej. Zaradi manjšega obsega delovno aktivnega prebivalstva in večjega deleža upokojenih ljudi bodo naši sistemi socialnega varstva še dodatno obremenjeni.

Svetovne težave se zaostrujejo

Medtem ko mora Evropa odpraviti svoje strukturne pomanjkljivosti, pa svet hitro napreduje in bo ob koncu prihodnjega desetletja precej drugačen:

- Naša gospodarstva so med seboj vse bolj povezana. Evropa je eno najbolj odprtih gospodarstev in to ji bo tudi v prihodnje koristilo, vendar pa ji bodo razvita gospodarstva in

gospodarstva v vzponu vedno bolj konkurirala. Države, kot sta Kitajska ali Indija, ogromno vlagajo v raziskave in tehnologijo, da bi svoje industrije potisnile navzgor po vrednostni lestvici in se pred drugimi povzpele v svetovno gospodarstvo. Nekateri sektorji našega gospodarstva morajo zato še močnejše ohranjati svojo konkurenčnost; vendar je vsaka grožnja lahko tudi priložnost. Z razvojem teh držav se bodo tudi mnogim evropskim podjetjem odpirali novi trgi.

- Svetovne finance je treba še vedno urediti. Lahko dostopni krediti, kratkovidnost in prekomerno tveganje na finančnih trgih po vsem svetu so podžigali špekulativno ravnanje, ki je privedlo do rasti brez realnih temeljev in do velikih neravnovesij. Evropa išče globalne rešitve, ki bi omogočile učinkovit in vzdržen finančni sistem.
- Za obvladovanje podnebnih sprememb in pomanjkanja virov je nujno intenzivno ukrepanje. Močna odvisnost od fosilnih goriv, kot je nafta, in negospodarna uporaba surovin naše potrošnike in podjetja izpostavlja škodljivim in dragim cenovnim šokom, kar ogroža našo ekonomsko varnost in vpliva na podnebne spremembe. Povečanje števila svetovnega prebivalstva s 6 na 9 milijard bo zaostri globalno konkurenco za naravne vire in nadalje obremenilo okolje. EU mora v iskanju globalne rešitve težav zaradi podnebnih sprememb nadaljevati ozaveščanje drugih delov sveta in obenem uresničevati dogovorjeno strategijo o podnebnih spremembah in energetiki na celotnem ozemlju Unije.

Evropa se mora zginiti, da ne bi nazadovala

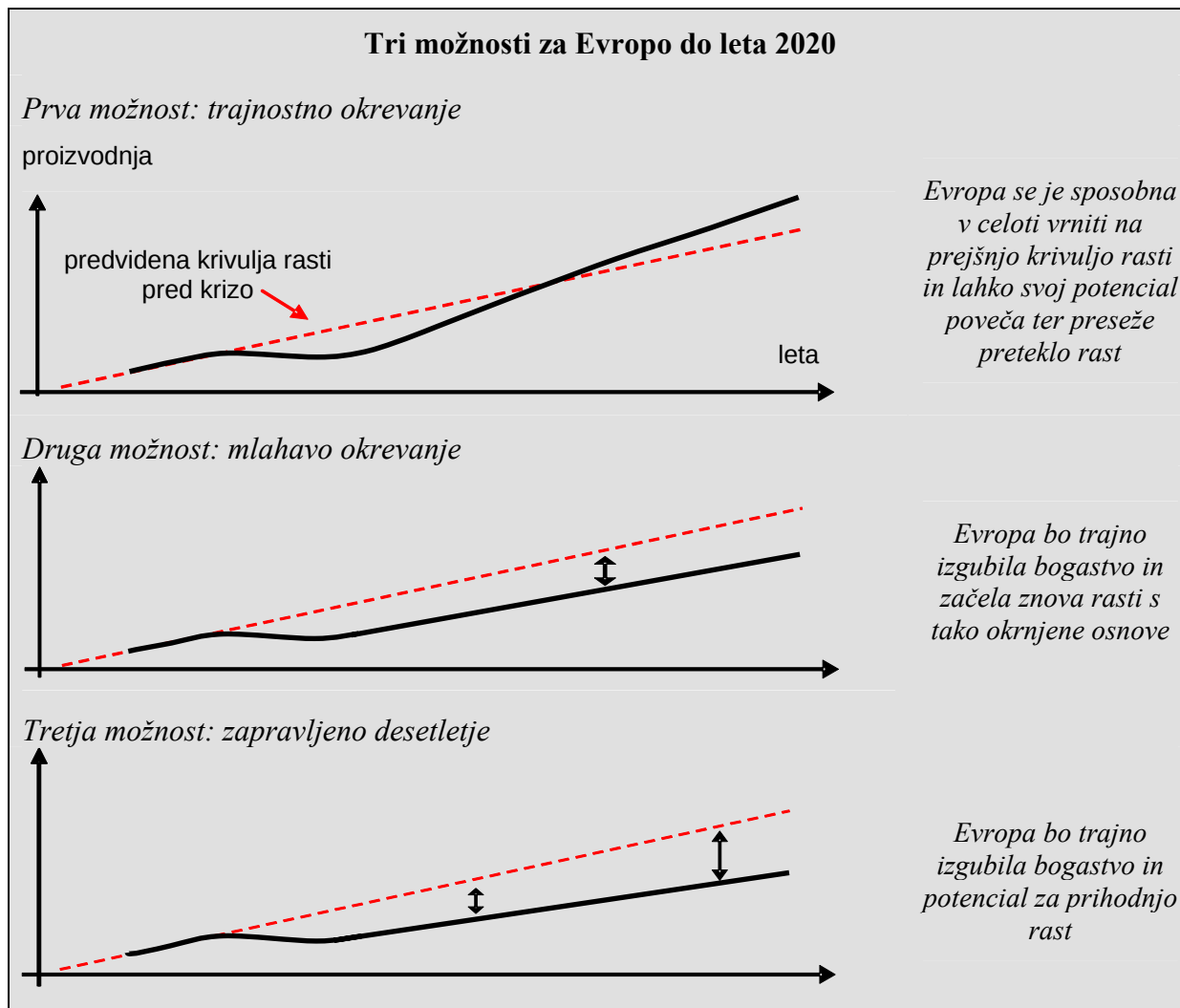
Iz te krize se lahko marsikaj naučimo:

- Gospodarstva EU-27 so neločljivo povezana med seboj: v krizi so se tesne vezi med našimi nacionalnimi gospodarstvi in njihovi medsebojni učinki, zlasti v euroobmočju, še izostrili. Nedavni dogodki so pokazali, da reforme ali njihov neobstoj v eni državi vplivajo na uspešnost vseh. Poleg tega nekatere države članice zaradi krize in precejšnje omejitve javne porabe le s težavo zagotavljajo dovolj sredstev za nujno osnovno infrastrukturo na področjih, kot sta promet in energija, ne le da bi razvijale lastna gospodarstva, temveč jim tudi pomagala, da se povsem vključijo v notranji trg.
- Usklajevanje v EU deluje: pri odzivanju na krizo je postalo očitno, da lahko s skupnimi močmi dosežemo veliko večjo učinkovitost. To smo dokazali s skupnimi ukrepi za stabilizacijo bančnega sistema in s sprejetjem Evropskega načrta za oživitev gospodarstva. V globalnem svetu nobena država ne more samostojno učinkovito reševati težav.
- EU prinaša dodano vrednost na svetovnem prizorišču. Na odločitve globalne politike bo lahko vplivala samo z enotnim nastopom. Okrepljeno zunanje zastopanje bo treba dopolniti z močnejšo notranjo usklajenostjo.

Kriza nam ni zadala le enkratnega udarca, po katerem bi lahko nadaljevali kot doslej. Težave, v katere je zašla Unija, so večje kot pred nastopom recesije, naše možnosti pa so omejene. Poleg tega preostali svet ne miruje. Okrepljena vloga skupine G-20 je pokazala, da se gospodarska in politična moč držav v vzponu vse bolj veča.

Pred Evropo so jasne izbire, ki pa niso lahke. Lahko se takoj skupaj lotimo zahtevnega okrevanja in dolgoročnih težav – globalizacije, pritiskov na vire, staranja prebivalstva –, da bi nadoknadili nedavno nazadovanje, obnovili svojo konkurenčnost in spodbodli produktivnost ter EU vrnili na pravo pot blaginje („trajnostno okrevanje“).

Ali pa nadaljujemo izvajanje počasnih in večinoma neusklajenih reform, kar lahko povzroči trajno izgubo bogastva, počasno stopnjo rasti („mlahavo okrevanje“), ki lahko privede do visoke stopnje brezposelnosti ter socialne stiske, in relativno oslabitev na svetovnem prizorišču („zapravljeno desetletje“).

Evropa lahko uspe

Evropa lahko izkoristi svoje številne prednosti: nadarjenost in ustvarjalnost naših ljudi, močno industrijsko osnovo, dinamičen storitveni sektor, cvetoč in visokokakovosten kmetijski sektor, močno pomorsko tradicijo, naš enotni trg in skupno valuto, položaj največjega trgovinskega območja in vodilne prejemnice neposrednih tujih naložb. Zanesemo pa se lahko tudi na naše trdne vrednote, demokratične institucije, skrb za ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in solidarnost, spoštovanje okolja, kulturno raznovrstnost, spoštovanje enakosti spolov, če omenimo samo nekatere. Gospodarstva mnogih naših držav članic so med najbolj inovativnimi in razvitimi v svetu. Vendar ima Evropa najboljše možnosti za uspeh, ravno če ukrepa skupno, kot Unija.

V preteklosti so se EU in njene države članice že postavile po robu izrednim dogodkom. Evropa je v 1990-ih letih uvedla največji enotni trg na svetu, ki ga je podprla s skupno valuto. Pred le nekaj leti se je razdeljenost Evrope končala, ko so nove države članice pristopile k Uniji, druge pa so se začele pripravljati na članstvo v EU ali na tesnejše sodelovanje z Unijo. V zadnjih dveh letih je

skupno ukrepanje na podlagi Evropskega načrta za oživitve gospodarstva v vrhuncu krize preprečilo gospodarski razkroj, naši sistemi socialnega varstva pa so ljudi zaščitili pred še večjo stisko.

Evropa se je sposobna odzvati na krizne razmere ter prilagoditi svoja gospodarstva in družbe. Za Evropejce je danes spet čas preobrazbe, ko se morajo spopasti s posledicami krize, strukturnih pomanjkljivosti Evrope in vse večjimi globalnimi izzivi.

Pri tem bi moral biti naš izhod iz krize hkrati vstop v novo gospodarstvo. Če želimo še naprej vzdrževati kakovostno in zdravo življenje za našo in prihodnje generacije, ki ga omogoča edinstveni evropski družbeni model, moramo takoj ukrepati. Zasnovati moramo strategijo za preoblikovanje EU v pametno, trajnostno in vključujoče gospodarstvo, ki ga bo odlikovala visoka stopnja zaposlenosti, produktivnosti in socialne kohezije. To je strategija Evropa 2020 – program za vse države članice, v katerem so upoštevani različne potrebe, izhodišča in nacionalne značilnosti, tako da bi bili vsi deležni rasti.

2. PAMETNA, TRAJNOSTNA IN VKLJUČUJOČA RAST

Kakšne Evrope si želimo leta 2020?

Strategija Evropa 2020 bi morala biti zasnovana na treh prednostnih področjih¹:

- pametni rasti – razvoju gospodarstva, ki temelji na znanju in inovacijah,
- trajnostni rasti – spodbujanju bolj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, ki gospodarneje izkorišča vire,
- vključujoči rasti – utrjevanju gospodarstva z visoko stopnjo zaposlenosti, ki omogoča ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo.

Ta tri prednostna področja se medsebojno krepijo. Skupaj oblikujejo vizijo socialnega tržnega gospodarstva Evrope za 21. stoletje.

Vsesplošno sprejeto je, da bi si morala EU pri usmerjanju prizadevanj in napredka skupno zastaviti omejeno število krovnih ciljev za leto 2020. V te cilje morajo biti zajete teme pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Biti morajo merljivi, odražati raznolikost razmer v državah članicah in temeljiti na dovolj zanesljivih podatkih, da jih bo mogoče primerjati. Na tej podlagi so bili izbrani spodnji cilji in za naš uspeh do leta 2020 bo odločilno, ali jih bomo sposobni izpolniti:

- stopnja zaposlenosti prebivalstva med 20 in 64 letom starosti bi se morala povečati s sedanjih 69 % na vsaj 75 %, tudi z večjo angažiranostjo žensk in starejših delavcev ter z učinkovitejšim vključevanjem migrantov v delovno silo;
- sedanji cilj EU je v raziskave in razvoj vložiti 3 % BDP. S tem je bila v ospredje postavljena potreba po javnih in zasebnih naložbah v raziskave in razvoj ter večji poudarek dan vložkom in manj učinkom. Jasno je, da je treba izboljšati pogoje za zasebne raziskave in razvoj v EU, zato so k temu naravnani številni ukrepi iz te strategije. Jasno je tudi, da združitev raziskav, razvoja in inovacij prinaša večji razpon izdatkov z večjim donosom za

¹ V javnem posvetovanju, ki ga je opravila Komisija, so bile te teme vsesplošno sprejete. Podrobnosti stališč, izraženih med posvetovanjem, najdete na naslovu: http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm.

poslovanje in nosilce produktivnosti. Komisija predlaga ohranitev cilja 3 %, pri čemer je treba oblikovati kazalnik, ki bi izražal intenzivnost raziskav in razvoja ter inovacij;

- treba bi bilo zmanjšati emisije toplogrednih plinov za vsaj 20 % v primerjavi z ravno iz leta 1990 ali za 30 %, če za to obstajajo ugodni pogoji²; delež obnovljivih virov energije v naši končni porabi energije bi bilo treba povečati na 20 % in za 20 % povečati učinkovitost porabe energije;
- izpolniti bi bilo treba cilj glede izidov izobraževanja, ki bi odpravili težave zaradi zgodnje opustitve šolanja, in sicer z zmanjšanjem stopnje osipa s sedanjih 15 % na 10 %; prav tako bi bilo treba delež prebivalstva med 30 in 34 letom starosti, ki je končalo terciarno izobraževanje, povečati z 31 % na vsaj 40 % v letu 2020;
- število Evropejcev, ki živijo pod nacionalno mejo revščine, bi bilo treba zmanjšati za 25 %, s čimer bi iz revščine rešili več kot 20 milijonov ljudi³.

Ti cilji so povezani med seboj. Boljša raven izobrazbe na primer povečuje zaposljivost, napredek pa s povečanjem stopnje zaposlenosti pomaga zmanjševati revščino. Večje zmogljivosti za raziskave in razvoj ter inovacije v vseh gospodarskih panogah lahko skupaj z gospodarnejšo uporabo virov izboljšajo konkurenčnost in spodbujajo ustvarjanje delovnih mest. Vlaganje v čistejšo, nizkoogljično tehnologijo bo koristilo našemu okolju, prispevalo v boju proti podnebnim spremembam ter ustvarilo nove poslovne in zaposlitvene priložnosti. Izpolnjevanju teh ciljev bi morali skupaj nameniti vso pozornost. Le z močnim vodstvom, odločnostjo in učinkovitimi mehanizmi uresničevanja zastavljenih ciljev bo mogoče spremeniti odnos in prakse v EU, da bi dosegli rezultate, ki so zajeti v teh ciljih.

Ti cilji so reprezentativni, ne izčrpani. Predstavljajo splošen pregled ključnih parametrov, za katere Komisija želi, da bi jih EU do leta 2020 izpolnjevala. Pri tem ne gre za pristop „ena rešitev za vse“. Vsaka država članica je drugačna in EU s sedemindvajsetimi državami članicami je bolj raznolika kot pred desetletjem. Kljub razlikam v ravni razvoja in življenjskem standardu, Komisija meni, da so predlagani cilji relevantni za vse države članice, tako stare kot nove. Vlaganje v raziskave, razvoj in inovacije, v izobraževanje in tehnologije, ki gospodarno izkoriščajo vire, bo koristilo tradicionalnim panogam, podeželju in tudi storitvenim gospodarstvom, ki zahtevajo visoko raven kvalifikacij. Okrepilo bo ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo. Komisija predlaga, da bi države članice pri prilagajanju strategije Evropa 2020 lastnemu položaju te cilje EU vključile v nacionalne cilje in načrtovano ukrepanje, ki bi upoštevali trenutni položaj posamezne države članice in raven prizadevnosti, s katero lahko prispeva k izpolnjevanju zastavljenih ciljev v okviru širših prizadevanj EU. Komisija bo poleg prizadevanj držav članic predlagala daljnosežno paleto ukrepov na ravni EU, ki bodo namenjeni preusmeritvi EU na novo pot bolj trajnostne rasti. Tovrstna združitev prizadevanj EU in nacionalnih prizadevanj bi morala povzročiti njihovo vzajemno krepitev.

² Evropski svet je na svojem zasedanju 10. in 11. decembra 2009 sklenil, da v okviru svetovnega in celovitega sporazuma za obdobje po letu 2012 EU ponovno izraža svojo pogojno ponudbo, da bo do leta 2020 zmanjšala emisije za 30 % v primerjavi z ravno iz leta 1990, če se tudi druge razvite države zavežejo k primerljivemu zmanjšanju emisij in države v razvoju prispevajo skladno s svojimi odgovornostmi in zmogljivostmi.

³ Nacionalna meja revščine je določena na 60 % nacionalne mediane razpoložljivega dohodka v državi članici.

Pametna rast – gospodarstvo, ki temelji na znanju in inovacijah

Pri pametni rasti je treba v spodbujanje prihodnje rasti vpreči znanje in inovacije. Zato moramo izboljšati kakovost našega izobraževanja, okrepiti raziskovalne dejavnosti, spodbujati prenos inovacij in znanja po celi Uniji, v celoti izkoristiti informacijske in komunikacijske tehnologije ter zagotoviti preoblikovanje inovativnih zamisli v nove proizvode in storitve, ki ustvarjajo rast, kakovostna delovna mesta ter pomagajo pri reševanju evropskih in svetovnih družbenih izzivov. Vendar če želimo uspeti, se moramo ob tem opreti še na svet podjetništva in financ ter se ravnati po potrebah uporabnikov in priložnostih na trgu.

Evropa se mora zganiti:

- Inovacije: za raziskave in razvoj se v Evropi porabi manj kot 2 % v primerjavi z 2,6 % v ZDA in 3,4 % na Japonskem, kar je zlasti posledica nižjih ravni zasebnih naložb. Pri tem niso pomembni samo absolutni zneski naložb v raziskave in razvoj. Evropa se mora osredotočiti na učinek in strukturo financiranja raziskav ter izboljšati pogoje za raziskave in razvoj v zasebnem sektorju EU. Manjši delež visokotehnoloških podjetij pri nas je razlog za polovico našega zaostanka za ZDA.
- Izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje: četrtna vseh učencev ima velike težave z branjem, vsak sedmi mladi pa prezgodaj prekine izobraževanje in usposabljanje. Približno polovica jih doseže srednjo raven izobrazbe, vendar to pogosto ne ustreza potrebam na trgu dela. Manj kot tretjina oseb, starih od 25 do 34 let, ima univerzitetno izobrazbo v primerjavi s 40 % v ZDA in več kot 50 % na Japonskem. Po šanghajskem indeksu se med najboljših 20 univerz v svetu uvrščata le dve evropski univerzi.
- Digitalna družba: svetovno povpraševanje po informacijskih in komunikacijskih tehnologijah oskrbuje trg, vreden 2 000 milijard EUR, vendar le četrtno ponudbe pokrivajo evropska podjetja. Evropa prav tako zaostaja pri razširjenosti hitrega interneta, kar vpliva na njeno sposobnost razvoja inovacij, tudi na podeželju, in pri spletnem razširjanju znanja ter spletni distribuciji blaga in storitev.

Ukrepanje v okviru tega prednostnega področja bo sprostilo zmogljivosti Evrope za razvoj inovacij, s čimer se bodo izboljšali izidi izobraževanja ter kakovost in učinki izobraževalnih ustanov, smotrneje pa se bodo uporabljale tudi gospodarske in družbene koristi digitalne družbe. Te politike naj bi se izvajale na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU.

Vodilna pobuda: „Unija inovacij“

Cilj te pobude je izostriti naravnost politike za razvoj, raziskave in inovacije na izzive, s katerimi se spoprijema naša družba, kot so podnebne spremembe, gospodarna poraba energije in virov, zdravje in demografske spremembe. Utrditi je treba vse člene v inovacijski verigi, od teoretičnih raziskav do trženja inovacij.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- dokončanje evropskega raziskovalnega prostora, razvoj strateških raziskovalnih programov, naravnanih k reševanju večjih težav, kot so zanesljiva preskrba z energijo, promet, podnebne spremembe in gospodarno izkoriščanje virov, zdravje in staranje prebivalstva, okolju prijazni načini proizvodnje in upravljanje zemljišč, ter za okrepitev načrtovanja programov skupaj z državami članicami in regijami;

- izboljšanje okvirnih pogojev za razvoj podjetniških inovacij (tj. z uvedbo enotnega patenta EU in vzpostavitev specializiranega patentnega sodišča, posodobitev predpisnega okvira za avtorske pravice in blagovne znamke, izboljšanjem dostopa malih in srednjih podjetij do varstva pravic intelektualne lastnine, spodbujanjem uvedbe interoperabilnih standardov; izboljšanjem dostopa do kapitala ter s polno uporabo politik na strani povpraševanja, npr. s pomočjo javnega naročanja in oblikovanja pametnih predpisov);
- začetek uresničevanja „evropskih partnerstev za inovacije“ med EU in državami članicami, da bi se spodbudila razvoj in uporaba tehnologij, potrebnih za reševanje ugotovljenih težav. Tako partnerstvo bo med drugim zahtevalo „izgradnjo bio gospodarstva do leta 2020“, „razvoj ključnih omogočitvenih tehnologij za oblikovanje industrijske prihodnosti Evrope“ in „tehnologije, ki bi starejšim osebam omogočale samostojno življenje in aktivno vključevanje v družbo“;
- okrepitev in nadaljnji razvoj vloge instrumentov EU za podporo inovacijam (npr. strukturnih skladov, skladov za razvoj podeželja, okvirnega programa za raziskave in razvoj, okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost, Evropskega strateškega načrta za energetsko tehnologijo), vključno s tesnejšim sodelovanjem z EIB, ter racionalizacija administrativnih postopkov za olajšanje dostopa do sredstev zlasti malim in srednjim podjetjem ter uvedbo mehanizmov za inovativne pobude, povezane s trgom ogljika, in sicer za najprodornejše subjekte;
- spodbujanje partnerstev za znanje in okrepitev vezi med izobraževalnimi ustanovami, poslovnim svetom, raziskovalnimi instituti in inovatorji, tudi prek Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, ter spodbujanje podjetništva s podporo mladih inovativnih podjetij.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- prenoviti nacionalne (in regionalne) sisteme za raziskave, razvoj in inovacije, da bodo spodbujali odličnost in pametno specializacijo, okrepiti sodelovanje med univerzami, raziskovalnimi organizacijami in institucijami ter poslovnimi subjekti, uresničevati skupno načrtovanje programov in utrditi čezmejno sodelovanje na področjih, ki ustvarjajo dodano vrednost za EU, ter ustrezno prilagoditi nacionalne postopke za financiranje, da bi zagotovili razširjanje tehnologije po celotnem ozemlju EU;
- zagotoviti zadostno število diplomantov znanstvenih ved ter inženirjev in v šolskih učnih načrtih poudariti ustvarjalnost, inovativnost in podjetništvo;
- dajati prednost izdatkom za pridobivanje znanja, vključno z uporabo davčnih spodbud in drugih finančnih instrumentov za povečanje obsega zasebnih naložb v raziskave in razvoj.

Vodilna pobuda: „Mladi in mobilnost“

Cilj te pobude je utrditi uspešnost in privlačnost evropskih visokošolskih institucij v mednarodnem okolju ter vsesplošno povečati kakovost vseh ravni izobraževanja in usposabljanja v EU, pri čemer je treba združiti odličnost in enakost s spodbujanjem mobilnosti študentov in udeležencev usposabljanj, ter izboljšati položaj mladih na področju zaposlovanja.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- uporabo in okrepitev programov za mobilnost ter univerzitetnih in raziskovalnih programov EU (kot so Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus in Marie Curie) ter njihovo povezovanje z nacionalnimi programi in sredstvi;
- poživitev programa posodabljanja visokošolskega izobraževanja (učni načrti, vodenje in financiranje), in sicer z normiranjem univerzitetnega uspeha in izidov izobraževanja v globalnem okviru;
- proučitev možnih načinov za spodbujanje podjetništva z oblikovanjem programov mobilnosti za mlade strokovnjake;
- spodbujanje priznavanja neformalnega in priložnostnega učenja;

- začetek uporabe okvira za zaposlovanje mladih, v katerem so določene politike za zmanjšanje brezposelnosti med mladimi: tako naj bi države članice in socialni partnerji spodbujali vstop mladih na trg dela prek vajeništev, pripravništev ali drugih oblik pridobivanja delovnih izkušenj, vključno s pobudo „Prva zaposlitev EURES“, ki je namenjena povečanju zaposlitvenih možnosti za mlade in spodbuja mobilnost po vsej EU.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- zagotoviti učinkovite naložbe v izobraževalne sisteme in sisteme usposabljanja na vseh ravneh (od predšolske do terciarne);
- izboljšati izide izobraževanja z obravnavo posameznih segmentov (predšolskega, osnovnošolskega, srednješolskega, poklicnega in terciarnega), in sicer s celovitim pristopom, ki bo zajemal ključne sposobnosti in bo namenjen zaježitvi zgodnjega opuščanja šolanja;
- okrepiti odprtost izobraževalnih sistemov in njihovo namensko usmeritev z oblikovanjem nacionalnih okvirov kvalifikacij ter boljšim prilagajanjem izidov izobraževanja potrebam na trgu dela.
- izboljšati vstop mladih na trg dela v okviru celovitega ukrepanja, ki bo med drugim zajemalo usmerjanje, svetovanje in vajeništva.

Vodilna pobuda: „Evropski program za digitalne tehnologije“

Cilj te pobude je poskrbeti, da bo enotni digitalni trg, ki se opira na hitre in ultra hitre internetne povezave ter interoperabilne aplikacije, dal trajne gospodarske in družbene koristi, in zagotoviti, da bomo do leta 2013 vsi imeli dostop do širokopasovne internetne povezave, do leta 2020 pa dostop do veliko hitrejših internetnih povezav (30 Mbit/s ali hitrejša), ter da bi se poleg tega polovica ali več evropskih gospodinjstev lahko naročila na internetne povezave s hitrostjo nad 100 Mbit/s.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- pripravo stabilnega pravnega okvira, ki bo spodbujal naložbe v odprto in konkurenčno infrastrukturo za hitri internet ter v podobne storitve;
- razvoj učinkovite politike frekvenčnega spektra;
- omogočanje uporabe strukturnih skladov EU pri izvajanju tega programa;
- uresničitev resnično enotnega trga za spletne vsebine in storitve (tj. brezmejne in varne spletne storitve v EU ter trgi digitalnih vsebin), za katerega je značilna visoka stopnja zaupanja in zaupnosti, oblikovanje uravnoteženega regulativnega okvira z jasno določenimi sistemi pravic, omogočanje izdaje licenc za več ozemelj, zagotavljanje ustrezne zaščite in nadomestil imetnikom pravic ter dejavne podpore digitalizaciji bogate kulturne dediščine Evrope in oblikovanje globalnega upravljanja interneta;
- preoblikovanje skladov za raziskave in inovacije ter povečanje podpore na področju IKT, da bi se okrepila tehnološka osnova Evrope na najpomembnejših področjih ter ustvarili pogoji za mala in srednja podjetja z močno rastjo, ki bi tako lahko prevzela vodenje trgov v vzponu, ter spodbujanje razvoja inovacij v informacijskih in komunikacijskih tehnologijah v vseh poslovnih sektorjih;
- spodbujanje dostopa do interneta in njegove uporabe pri vseh evropskih državljanih, zlasti z ukrepi v podporo digitalnemu opismenjevanju in dostopnosti digitalnih vsebin.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- pripraviti strategije delovanja hitrega interneta in na področja, na katerih ni zadostnih zasebnih naložb, razporediti državna sredstva, med drugim iz strukturnih skladov;
- uveljaviti pravni okvir za usklajevanje javnih del, da se omejijo stroški postavitve omrežja;
- spodbujati razširitev in uporabo sodobnih dostopnih spletnih storitev (npr. e-uprava, spletne zdravstvene storitve, pametni dom, digitalne kompetence, varnost).

Trajnostna rast – spodbujanje bolj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, ki gospodarneje izkorišča vire

Trajnostna rast pomeni izgradnjo trajnostnega in konkurenčnega gospodarstva, ki gospodarno izkorišča vire, se opira na vodilni položaj Evrope pri razvoju novih procesov in tehnologij, vključno z zelenimi tehnologijami, spodbuja postavitev pametnih omrežij s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij, uporablja vseevropska omrežja ter krepi konkurenčne prednosti naših podjetij, zlasti v proizvodnji in med malimi in srednjimi podjetji, ter ozavešča potrošnike o koristih gospodarnega izkoriščanja virov. Takšen pristop bo EU pomagal, da bo v svetu z majhno porabo ogljika in omejenimi viri uspešno preprečevala propadanje okolja, izgubo biotske raznovrstnosti ter nesonaravne porabe virov. Prav tako bo krepil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo.

Evropa se mora zganiti:

- Konkurenčnost: EU je uspešno trgovala, izvažala na svetovni trg ter uvažala tako surovine kot končne proizvode. Zaradi močnih pritiskov na izvoznih trgih in povpraševanja po vse več surovinah moramo s povečanjem produktivnosti izboljšati svojo konkurenčnost v primerjavi z našimi glavnimi trgovskimi partnericami. Lotiti se moramo problema relativne konkurenčnosti v euroobmočju in v širši EU. EU je v veliki meri prednjačila na trgu zelenih rešitev, vendar se njena prednost zdaj manjša v korist njenih konkurentov, zlasti Kitajske in Severne Amerike. EU mora ohraniti svoj vodilni položaj na trgu zelenih tehnologij, da bi v vseh gospodarskih panogah zagotovila gospodarno izkoriščanje virov, pri tem pa odpravila ovire v ključni omrežni infrastrukturi, s čimer bi spodbudila našo industrijsko konkurenčnost.
- Boj proti podnebnim spremembam: če želimo doseči cilje glede podnebja, moramo v naslednjem desetletju znatno pospešiti zmanjševanje emisij v primerjavi s preteklim desetletjem in v celoti izkoristiti potencial novih tehnologij, kot so možnosti zajemanja in sekvestracije ogljika. Pri omejevanju emisij je pomembno izboljšati gospodarnost porabe virov, kar omogoča tudi prihranke in spodbuja gospodarsko rast. To obsega vse gospodarske panoge, ne le emisijsko intenzivnih. Prav tako moramo okrepiti odpornost naših gospodarstev na nevarnosti, ki jih povzročajo podnebne spremembe, ter sposobnost preprečevanja naravnih nesreč in odzivanja nanje.
- Čista in učinkovita energija: če bomo izpolnili svoje energetske cilje, lahko do leta 2020 zmanjšamo vrednost uvoza nafte in plina za 60 milijard EUR. To ni pomembno le z vidika finančnih prihrankov, temveč tudi z vidika zanesljivosti preskrbe z energijo. Nadaljnji napredek pri povezovanju evropskega energetskega trga lahko ustvari dodatnih 0,6 % do 0,8 % BDP. Zgolj z dosego cilja zagotovitve 20 % obnovljivih virov energije lahko ustvarimo več kot 600 000 delovnih mest v EU. Če dodamo še cilj 20-odstotnega povečanja učinkovitosti porabe energije, lahko število novoustvarjenih delovnih mest preseže en milijon.

Z ukrepanjem v okviru tega prednostnega področja bomo morali izpolniti svoje zaveze glede zmanjševanja emisij, tako da bomo imeli čim več koristi in čim nižje stroške. Med drugim je pri tem pomembno širjenje uporabe inovativnih tehnoloških rešitev. Poleg tega bi morali poizkusiti prekiniti vez med rastjo in porabo energije ter postati gospodarstvo, ki gospodarneje izkorišča vire, s čimer Evropa ne bo le pridobila konkurenčne prednosti, ampak se bo tudi osamosvojila od tujih virov surovin in osnovnih proizvodov.

Vodilna pobuda: „Evropa, gospodarna z viri“

Cilj te pobude je prispevati k prehodu v nizkoogljično gospodarstvo, ki vse vire gospodarno izkorišča. Prav tako je njen namen prekiniti vez med našo gospodarsko rastjo ter porabo virov in energije, zmanjšati emisije CO₂, okrepiti konkurenčnost in povečati zanesljivost preskrbe z energijo.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- uporabo finančnih instrumentov EU (npr. razvoja podeželja, strukturnih skladov, okvirnega programa za raziskave in razvoj, vseevropskih omrežij, Evropske investicijske banke) v strategiji stalnega financiranja, ki združuje financiranje EU ter nacionalno in zasebno financiranje;
- okrepitev okvira uporabe tržnih instrumentov (npr. trgovanja z emisijami, pregleda obdavčitve energije, okvira za državne pomoči, spodbujanja širše uporabe zelenega javnega naročanja);
- predstavitev predlogov za uvedbo posodobitev in nizkoogljičnih tehnologij v prometni sektor, s čimer bi povečali konkurenčnost. To je mogoče doseči s kombinacijo več ukrepov, npr. z infrastrukturnimi ukrepi, kot so zgodnja postavitve mrežnih infrastruktur za električno mobilnost, preudarno upravljanje prometa, nadaljnje zmanjševanje emisij CO₂ pri cestnih vozilih ter v letalskem in pomorskem sektorju, vključno z uvedbo pomembne evropske pobude za „zelene avtomobile“, ki bo s kombinacijo raziskav, določitve skupnih standardov in razvoja potrebne infrastrukturne opore spodbudila razvoj novih tehnologij, vključno z razvojem električnih in hibridnih avtomobilov;
- hitrejše izvajanje strateških projektov, ki ustvarjajo dodano vrednost za Evropo, da bi odpravili kritična ozka grla, zlasti na čezmejnih odsekih in intermodalnih vozliščih (mestih, pristaniščih, logističnih platformah);
- prav tako bi bila prednostno obravnavana dokončanje notranjega energetskega trga in izvedba strateškega načrta za energetske tehnologije (načrt SET) s spodbujanjem obnovljivih virov energije na enotnem trgu;
- predstavitev pobude za nadgradnjo evropskih omrežij, vključno s vseevropskimi energetskimi omrežji, da bi dobili evropsko nadomrežje, „pametna omrežja“ in medsebojne povezave zlasti med obnovljivimi viri energije in omrežjem (ob podpori strukturnih skladov in EIB). Pri tem je treba dati prednost infrastrukturnim projektom večjega strateškega pomena za EU v baltski, balkanski, sredozemski in evrazijski regiji;
- sprejetje in izvajanje revidiranega akcijskega načrta za energetske učinkovitost ter spodbujanje obsežnega programa za gospodarno izkoriščanje virov (v podporo malim in srednjim podjetjem ter gospodinjstvom) z uporabo strukturnih skladov in drugih sredstev za optimizacijo novega financiranja prek obstoječih, izredno uspešnih modelov inovativnih naložbenih shem; to naj bi spodbudilo spremembe v vzorcih porabe in proizvodnje;
- uveljavitev vizije strukturnih in tehnoloških sprememb, ki so potrebne za prehod na nizkoogljično gospodarstvo, ki gospodarno izkorišča vire in je odporno na podnebne spremembe, do leta 2050, kar bo EU omogočilo, da izpolni zastavljene cilje glede zmanjšanja emisij in ohranitve svoje biotske raznovrstnosti; to vključuje preprečevanje naravnih nesreč in odzivanja nanje, izkoriščanje koristi kohezije, razvoj kmetijstva in podeželja ter pomorske politike za obvladovanje podnebnih sprememb, zlasti z ukrepi prilagajanja, ki se opirajo na gospodarnjšo uporabo virov, kar lahko prav tako prispeva k izboljšanju zanesljivosti globalne preskrbe s hrano.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- postopno ukiniti okolju škodljive subvencije z omejitvijo izjem na socialno prikrajšane osebe;
- uporabiti tržne instrumente, kot so davčne spodbude in javna naročila, da bi se prilagodile metode proizvodnje in porabe;
- razviti pametno, nadgrajeno in medsebojno popolnoma povezano prometno in energetske infrastrukturo ter v celoti izkoristiti informacijsko in komunikacijsko tehnologijo;
- zagotoviti usklajeno izvajanje infrastrukturnih projektov v osrednjem omrežju EU, ki odločilno prispevajo k učinkovitosti celotnega prometnega sistema EU;

- osredotočiti se na mestno razsežnost prometa, kjer so zgostitve prometa najpogostejše in kjer je največ emisij;
- uporabiti regulacijo, standarde glede energetske učinkovitosti stavb in tržne instrumente, kot so obdavčenje, subvencije in javno naročanje, da se zmanjša obseg porabe energije in virov, ter uporabiti strukturne sklade za vlaganje v energetske učinkovitost javnih zgradb in učinkovitejše recikliranje;
- spodbuditi instrumente za varčevanje z energijo, ki bi lahko povečali učinkovitost energetske intenzivnih panog, kot so instrumenti na osnovi informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

Vodilna pobuda: „Industrijska politika za dobo globalizacije“

Gospodarska kriza je še posebej močno prizadela industrijo ter mala in srednja podjetja, vsi sektorji pa se morajo spopasti z izzivi globalizacije ter svoje proizvodne postopke in proizvode prilagoditi zahtevam nizkoogljičnega gospodarstva. Učinek teh izzivov se bo razlikoval od sektorja do sektorja. Nekateri sektorji se bodo morali morda popolnoma preoblikovati, drugi pa bodo v teh izzivih videli nove poslovne priložnosti. Komisija bo v različnih sektorjih tesno sodelovala z zainteresiranimi stranmi (poslovni subjekti, sindikati, akademiki, nevladnimi in potrošniškimi organizacijami) in pripravila okvir sodobne industrijske politike, ki bo podpirala podjetništvo, usmerjala industrijo in ji pomagala pri spopadanju s temi izzivi, spodbujala konkurenčnost evropskih primarnih proizvodnih in storitvenih panog ter jim pomagala pri izkoriščanju priložnosti, ki jih prinašajo globalizacija in zeleno gospodarstvo. V okvir bodo vključeni vsi elementi vse bolj mednarodne vrednostne lestvice, od dostopa do surovin do prodajnih storitev.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- oblikovanje industrijske politike, ki bo ustvarila najboljše pogoje za ohranjanje in razvoj močne, konkurenčne in razgibane industrijske osnove v Evropi ter podpirala prehod proizvodnih panog h gospodarnejši porabi energije in virov;
- zasnovanje horizontalnega pristopa k industrijski politiki, v katerem bodo združeni različni instrumenti politik (npr. oblikovanje „pametnih“ predpisov, posodobljena pravila za javno naročanje in konkurenco ter določanje standardov);
- izboljšanje poslovnega okolja, še posebej za mala in srednja podjetja, med drugim z znižanjem stroškov transakcij pri poslovanju v Evropi, spodbujanjem povezovanja podjetij v grozde in izboljšanjem dostopa do financiranja po ugodnih pogojih;
- spodbujanje prestrukturiranja sektorjev v težavah za opravljanje dejavnosti, usmerjenih v prihodnost, med drugim s hitro prerazporeditvijo kvalifikacij v razvijajoče se panoge in trge s hitro rastjo ter z zagotavljanjem pomoči iz sistema EU za državne pomoči in/ali iz Evropskega sklada za prilagajanje globalizaciji;
- spodbujanje tehnologij in proizvodnih metod, ki zmanjšujejo porabo naravnih virov, in povečanje naložb v obstoječe naravne prednosti EU;
- spodbujanje uveljavljanja malih in srednjih podjetij na mednarodni ravni;
- zagotavljanje, da bo imela industrija ob podpori prometnih in logističnih omrežij v vsej Uniji dejanski dostop do enotnega trga in posredno do mednarodnega trga;
- razvoj učinkovite vesoljske politike, da se zagotovijo orodja za reševanje nekaterih glavnih globalnih težav in zlasti uresničita programa Galileo in GMES;
- okrepitev konkurenčnosti evropskega turizma;
- pregled predpisov, da bi podprla prehod storitvenih in proizvodnih panog h gospodarnejši porabi virov, vključno z učinkovitejšim recikliranjem; izboljšanje načina določanja standardov v Evropi, da se evropski in mednarodni standardi prilagodijo potrebam dolgoročne konkurenčnosti evropske industrije. To bo zajemalo spodbujanje trženja in uporabe ključnih omogočitenih tehnologij;
- prenovu strategije EU za spodbujanje družbene odgovornosti podjetij kot ključnega elementa zagotavljanja trajnega zaupanja pri zaposlenih in potrošnikih.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- izboljšati poslovno okolje, še posebej za inovativna mala in srednja podjetja, med drugim z uveljavljanjem javnega naročanja v javnem sektorju v podporo spodbudam za inovacije;
- izboljšati pogoje za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine;
- zmanjšati administrativne ovire za gospodarske družbe in izboljšati kakovost prava gospodarskih družb;
- tesno sodelovati z zainteresiranimi stranmi v različnih sektorjih (poslovni subjekti, sindikati, akademiki, nevladne in potrošniške organizacije), da bi ugotovili, kje so ovire, in skupaj proučili načine ohranjanja močne industrijske osnove in osnove znanja ter EU omogočili, da prevzame vodilno vlogo pri globalnem trajnostnem razvoju.

Vključujoča rast – gospodarstvo z visoko stopnjo zaposlenosti, ki krepi ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo

Vključujoča rast pomeni krepitev vloge in položaja ljudi z omogočanjem visoke stopnje zaposlenosti, vlaganjem v kvalifikacije, zmanjševanjem revščine in posodabljanjem trga dela, z usposabljanjem in uveljavljanjem sistemov socialnega varstva, da bi se ljudje lažje prilagajali spremembam in jih obvladovali ter da bi bila družba bolj povezana. Prav tako je treba nujno razširiti koristi gospodarske rasti v vse dele Unije, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, ter tako utrditi njeno teritorialno kohezijo. Poskrbeti je treba, da so koristi in priložnosti prisotne v vsem življenjskem ciklu. Evropa mora v celoti izkoristiti svoj delovni potencial, da bo uspešna pri obvladovanju težav zaradi staranja prebivalstva in vse močnejše svetovne konkurence. V pripravo politik za spodbujanje enakosti spolov je treba bolj dejavno vključiti delavce, da bi se okrepila rast in socialna kohezija.

Evropa se mora zganiti:

- zaposlovanje: zaradi demografskih sprememb se bo začel obseg naše delovne sile manjšati. Zaposleni sta samo dve tretjini našega delovno sposobnega prebivalstva v primerjavi s 70 % v ZDA in na Japonskem. Še zlasti sta nizki stopnji zaposlenosti žensk in starejših delavcev. Mlade je kriza močno prizadela. Brezposelnih jih je več kot 21 %. Obstaja velika nevarnost, da bodo imeli ljudje, ki so daleč od sveta dela ali z njim skorajda niso v stiku, slabše možnosti za ponoven vstop na trg dela;
- kvalifikacije: okoli 80 milijonov ljudi ima samo nizko ali osnovno raven kvalifikacij, vseživljenjsko učenje pa najpogosteje izkoriščajo bolj izobraženi. Do leta 2020 bo za dodatnih 16 milijonov delovnih mest potrebna visoka usposobljenost, povpraševanje po nizkokvalificiranih delovnih mestih pa bo upadlo za 12 milijonov. Zaradi daljše delovne dobe bo prav tako treba vse življenje pridobivati in razvijati nove kvalifikacije;
- boj proti revščini: pred krizo je revščina grozila 80 milijonom ljudi, od tega je 19 milijonov otrok. 8 % delovno aktivnega prebivalstva ne zasluži dovolj, da bi živelo nad pragom revščine. Še posebej so ogroženi brezposelni.

Za ukrepanje v okviru tega prednostnega področja se bomo morali posodobiti, okrepiti naše politike za zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje ter sisteme socialnega varstva, in sicer z večjo vključitvijo delavcev v njihovo pripravo in z zmanjšanjem strukturne brezposelnosti ter okrepitvijo družbene odgovornosti podjetij v poslovni skupnosti. Pri tem bo pomemben dostop do otroškega varstva in vzdrževanja drugih vzdrževanih družinskih članov. Ključnega pomena bo tudi uresničevanje načel prožne varnosti in omogočanje pridobivanja novih kvalifikacij za prilagoditev

novim pogojem in morebitnim spremembam poklicne poti. Veliko truda bo treba vložiti v boj proti revščini in socialni izključenosti ter v zmanjševanje neenakosti na zdravstvenem področju, da bi imeli vsi koristi od rasti. Prav tako bo zelo pomembno, ali se bomo uspešno spoprijeli z izzivom spodbujanja zdravega in aktivnega načina življenja med starajočim se prebivalstvom, da bo mogoče zagotoviti socialno kohezijo ter večjo produktivnost.

Vodilna pobuda: „Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta“

Cilj te pobude je ustvariti pogoje za posodobitev trgov dela, da bi dvignili raven zaposlenosti in zagotovili vzdržnost naših družbenih modelov. To pomeni, da je treba s pridobivanjem novih znanj in spretnosti okrepiti vlogo in položaj ljudi, da se bo naša delovna sila zdaj in v prihodnje sposobna prilagajati novim pogojem in morebitnim spremembam poklicne poti, da bomo zmanjšali število brezposelnih in povečali produktivnost delovne sile.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- opredelitev in izvedbo druge faze uvajanja prožne varnosti skupaj z evropskimi socialnimi partnerji, iskanje načinov za boljše obvladovanje gospodarskih prehodov ter zatiranje revščine in dvig stopenj aktivnosti;
- prilagoditev zakonodajnega okvira novim delovnim vzorcem (npr. delovni čas, napotitve delavcev) ter novim grožnjam varnosti in zdravju pri delu po načelih priprave pametnih predpisov;
- omogočanje in spodbujanje mobilnosti delavcev v EU ter boljše ujemanje med povpraševanjem po delovni sili in njeno ponudbo z ustrezno finančno pomočjo iz strukturnih skladov, zlasti Evropskega socialnega sklada, ter spodbujanju napredne in celovite politike na področju delovnih migracij, s katero se bo mogoče prilagajati prednostnim zahtevam in potrebam trga dela;
- krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev in učinkovito uporabo možnosti za reševanje problemov, ki jih ponuja socialni dialog na vseh ravneh (EU, nacionalna/regionalna raven, panoge, podjetja), ter spodbujanje okrepljenega sodelovanja med institucijami na trgu dela, vključno z javnimi zavodi za zaposlovanje v državah članicah;
- močno spodbujanje strateškega okvira za sodelovanje na področju izobraževanja in usposabljanja, v katerega bodo vključene vse zainteresirane strani. S tem bomo uresničevali načela vseživljenjskega učenja (skupaj z državami članicami, socialnimi partnerji, strokovnimi delavci), med drugim tudi s prilagodljivimi učnimi potmi in prehajanjem med različnimi sektorji ter ravnmi izobraževanja in usposabljanja ter s povečanjem privlačnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Prav tako se moramo posvetovati s socialnimi partnerji na evropski ravni, da bi razvili lastne pobude na tem področju;
- zagotavljanje, da se bodo kvalifikacije, ki se zahtevajo za nadaljnje učenje in vstop na trg dela, pridobivale in priznavale prek splošnega, poklicnega in višješolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih, ter razvoj skupnega jezika in operativnih orodij za izobraževanje ali usposabljanje in delo: Evropski okvir za pridobivanje spretnosti, kvalifikacij in poklicnih znanj (ESCO).

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- izvajati nacionalne programe za prožno varnost, kakor je bilo dogovorjeno z Evropskim svetom, zmanjšati segmentacijo trga dela in omogočiti prehod med zaposlitvami ter pomagati pri usklajevanju poklicnega in družinskega življenja;
- pregledovati in redno spremljati učinkovitost davčnih sistemov in sistemov socialne pomoči, da bi se delo izplačalo, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti nizkokvalificiranim delavcem ter odpraviti ukrepe, ki odvrtaajo od samozaposlovanja;
- spodbujati nove oblike usklajevanja poklicnega in družinskega življenja ter nove politike aktivnega staranja in povečati enakost spolov;
- spodbujati in spremljati dejansko uresničevanje rezultatov socialnega dialoga;
- močno spodbuditi izvajanje evropskega ogrodja kvalifikacij, in sicer z oblikovanjem nacionalnih ogrodij kvalifikacij;

- zagotoviti, da se bodo kvalifikacije, ki se zahtevajo za nadaljnje učenje in vstop na trg dela, pridobivale in priznavale v okviru splošnega, poklicnega in višješolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih, vključno z neformalnim in priložnostnim učenjem;
- razviti partnerstva med izobraževanjem ali usposabljanjem in delom, zlasti z vključevanjem socialnih partnerjev v načrtovanje možnosti izobraževanja in usposabljanja.

Vodilna pobuda: „Evropska platforma za boj proti revščini“

Cilj te pobude je zagotoviti ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo, pri čemer se lahko opremo na letošnje evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti, da bi povečali ozaveščenost in priznali temeljne pravice ljudi, ki se spopadajo z revščino in socialno izključenostjo, ter jim omogočili dostojno življenje in aktivno udeležbo v družbi.

Na ravni EU si bo Komisija prizadevala za:

- preoblikovanje odprtega načina usklajevanja glede socialne izključenosti in socialnega varstva v platformo za sodelovanje, medsebojno pregledovanje in izmenjavo dobrih praks ter v instrument za utrjevanje zavezanosti javnih in zasebnih akterjev k zmanjšanju števila socialno izključenih in za sprejemanje konkretnih ukrepov, tudi prek namenske pomoči iz strukturnih skladov, zlasti Evropskega socialnega sklada;
- oblikovanje in izvajanje programov za spodbujanje družbenih inovacij v korist najranljivejšemu delu prebivalstva, zlasti s ponujanjem inovativnega izobraževanja in usposabljanja ter zaposlitvenih priložnosti za prikrajšane skupnosti, ter boj proti diskriminaciji (npr. invalidov) in pripravo novega programa za integracijo migrantov, da bodo lahko v celoti uresničili svoj potencial;
- izvedbo ocene primernosti in vzdržnosti sistemov socialnega varstva in pokojninskih sistemov ter določitev načinov zagotavljanja boljšega dostopa do sistemov zdravstvenega varstva.

Države članice bodo morale na nacionalni ravni:

- spodbujati skupno odgovornost in odgovornost posameznikov v boju proti revščini in socialni izključenosti;
- opredeliti in izvajati ukrepe za rešitev specifičnih razmer posebej izpostavljenih skupin (kot so enostarševske družine, starejše ženske, manjšine, romska skupnost, invalidne osebe in brezdomci);
- v celoti uporabiti svoje sisteme socialne varnosti in pokojninske sisteme, da se zagotovita ustrezna dohodkovna podpora in dostop do zdravstvenega varstva.

3. VRZELI IN OVIRE

Da bi dosegli cilje strategije, moramo uporabiti vse politične, pravne in finančne instrumente EU. Komisija namerava okrepiti ključne politike in instrumente, kot so enotni trg, proračunska politika in zunanjegospodarski program EU, ter jih usmeriti v doseganje ciljev strategije Evropa 2020. Praktični predlogi, s katerimi se bo zagotovil celovit prispevek teh politik in instrumentov, so sestavni del strategije Evropa 2020.

3.1. Enotni trg za 21. stoletje

Močnejši, bolj povezan in razširjen enotni trg je temeljnega pomena za ustvarjanje rasti in delovnih mest. Kljub temu pa sedanji trendi kažejo znake upočasnitve integracije enotnega trga in pojemanje navdušenja nad njim. S krizo so prišle tudi skušnjave po zatekanju h gospodarskemu nacionalizmu. Skrbna pozornost Komisije in deljeni čut za odgovornost med državami članicami sta preprečila, da bi zdrsnili proti razpadu enotnega trga. Vendar pa je za obnovitev enotnega trga potreben nov zagon

v obliki pristne politične zaveze, ki bo omogočala hitro sprejetje pobud, opisanih v nadaljevanju. Taka politična zaveza bo vključevala skupek različnih ukrepov za odpravo vrzeli na enotnem trgu.

Kljub pravnemu obstoju enotnega trga se podjetja in državljani dnevno srečujejo z ovirami pri čezmejnih dejavnostih. Ugotavljajo, da omrežja niso dovolj povezana med seboj in da še vedno obstajajo odstopanja pri uporabi predpisov glede enotnega trga. Podjetja in državljani imajo pri eni sami transakciji pogosto še vedno opravka s 27 različni pravnimi sistemi. Medtem ko se naše družbe v vsakdanjem življenju spoprijemajo z razdrobljenostjo in razhajajočimi se pravili, lahko njihovi konkurenti s Kitajske, ZDA in Japonske v celoti izkoriščajo prednosti svojih velikih domačih trgov.

Enotni trg je bil zasnovan pred prihodom interneta, torej preden so informacijske in komunikacijske tehnologije postale glavno gonilo rasti in so storitve zavzele tako pomembno mesto v evropskem gospodarstvu. Nove storitve (npr. na področju vsebine in medijev, zdravja, inteligentnih sistemov merjenja porabe energije) imajo izreden potencial, ki pa ga bo Evropa lahko izkoristila le, če preseže sedanjo razdrobljenost, ki ovira pretok spletnih vsebin in dostop za potrošnike in podjetja.

Da bi v uresničevanje ciljev strategije Evropa 2020 lahko vpregli enotni trg, potrebujemo dobro delujoče trge, na katerih konkurenca in dostopnost za potrošnike spodbujata rast in inovacije. Odprt enotni trg za storitve mora biti osnovan na direktivi o storitvah ter obenem zagotavljati kakovost storitev, ki so na voljo potrošnikom. Na podlagi popolnega izvajanja direktive o storitvah bi se lahko trgovina s komercialnimi storitvami povečala za 45 % in tuje neposredne naložbe za 25 %, s čimer bi se dosegla 0,5–1,5-odstotna rast BDP.

Izboljšati je treba dostop malih in srednjih podjetij do enotnega trga. Podjetništvo moramo razvijati s konkretnimi pobudami v okviru politik, vključno s poenostavitvijo prava o gospodarskih družbah (stečajni postopki, statut zasebne družbe ipd.), ter pobudami, ki podjetnikom omogočajo nov začetek po neuspešnih podvigih. Državljeni morajo imeti možnost, da v polni meri sodelujejo na enotnem trgu. Za to je treba izboljšati njihove možnosti in zaupanje pri čezmejnem kupovanju blaga in storitev, zlasti prek spleta.

Komisija bo z izvajanjem konkurenčne politike zagotovila, da enotni trg ostane odprt trg, pri čemer bo ohranjala enake priložnosti za podjetja in se borila proti nacionalnemu protekcionizmu. Vendar pa bo konkurenčna politika še pomembneje prispevala k doseganju ciljev strategije Evropa 2020. Med drugim namreč zagotavlja spoštovanje patentnih pravic in pravic intelektualne lastnine ter s tem skrbi, da so trgi dobro okolje za inovacije. Preprečevanje zlorabe trga in protikonkurenčnih dogovorov med podjetji ima spodbujevalen učinek na podjetniške inovacije. Prav tako lahko k ciljem strategije Evropa 2020 dejavno in pozitivno prispeva tudi politika na področju državnih pomoči, saj spodbuja in podpira pobude za inovativnejše, učinkovitejše in bolj zelene tehnologije, hkrati pa olajšuje dostop do javne podpore za naložbe, tveganega kapitala ter financiranja raziskav in razvoja.

Komisija bo predlagala ukrepe za odpravo teh ovir na enotnem trgu, s katerimi bo:

- okrepila strukture za pravočasno in pravilno izvajanje ukrepov glede enotnega trga, vključno s predpisi za omrežja, direktivo o storitvah ter zakonodajnim paketom za finančne trge in njihov nadzor, jih učinkovito uveljavljala in hitro reševala težave, ko se te pojavijo;
- nadaljevala izvajanje programa za oblikovanje pametnih predpisov, pri čemer bo med drugim razmislila o pogostejši uporabi uredb kot direktiv, uvedla naknadno oceno že obstoječe zakonodaje, spremljala trg, zmanjševala administrativna bremena, odstranjevala

davčne ovire, izboljševala poslovno okolje – zlasti za mala in srednja podjetja – in podpirala podjetniško kulturo;

- prilagodila zakonodajo EU in držav članic digitalni dobi, da bo spodbujala kroženje vsebine in hkrati zagotavljala visoko stopnjo zaupanja med potrošniki in podjetji. V ta namen bo treba posodobiti pravila o odgovornosti, garancijah, dobavi in reševanju sporov;
- sprejela ukrepe, s katerimi bo podjetjem in potrošnikom olajšala ter pocenila sklepanje pogodb s partnerji v drugih državah EU, predvsem z uvedbo usklajenih rešitev za potrošniške pogodbe, standardnih pogodbenih klavzul za območje EU in z napredovanjem v smeri izbirnega evropskega obligacijskega prava;
- sprejela ukrepe, s katerimi bo podjetjem in potrošnikom olajšala in pocenila izvrševanje pogodb ter priznavanje sodnih odločb in dokumentov v drugih državah EU.

3.2. Vlaganje v rast: kohezijska politika, uporaba proračuna EU in zasebnih virov financiranja

V središču strategije Evropa 2020 bo še naprej ekonomska, socialna in ozemeljska kohezija, s čimer bomo zagotovili, da bodo vsa naša prizadevanja in zmogljivosti usmerjene v uresničevanje prednostnih nalog iz strategije. Kohezijska politika in njeni strukturni skladi so že sami po sebi nadvse pomembni instrumenti Unije, delujejo pa tudi kot ključni mehanizmi za uresničevanje prednostnih nalog na področju pametne, trajnostne in vključujoče rasti v državah članicah in regijah.

Finančna kriza je močno vplivala na zmogljivosti evropskih podjetij in vlad za financiranje naložbenih in inovacijskih projektov. Ključnega pomena za uresničevanje ciljev strategije Evropa 2020 je regulativno okolje, ki zagotavlja učinkovitost in tudi varnost finančnih trgov. Prav tako mora Evropa storiti vse v svoji moči, da mobilizira svoja finančna sredstva ter razišče nove možnosti na področju združevanja zasebnega in javnega financiranja ter oblikovanja inovativnih instrumentov za financiranje potrebnih naložb, vključno z javno-zasebnimi partnerstvi. Evropska investicijska banka in Evropski investicijski sklad lahko podpreta to pozitivno razvojno spiralo, ki omogoča donosno financiranje inovativnosti in podjetništva od faze začetnih naložb do faze kotacije na borzi, in sicer v partnerstvu s številnimi javnimi pobudami in programi, ki že delujejo na nacionalni ravni.

Večletni finančni okvir EU bo moral upoštevati tudi dolgoročne prednostne naloge za spodbujanje rasti. Ko bo dosežen dogovor o teh prednostnih nalogah, jih namerava Komisija vključiti v svoje predloge za naslednji večletni finančni okvir, ki ga bo predstavila naslednje leto. Razprave se ne smejo osredotočati zgolj na raven financiranja, temveč tudi na zasnovo različnih finančnih instrumentov, kot so strukturni skladi, kmetijski sklad in sklad za razvoj podeželja, raziskovalni okvirni program ter okvirni program za konkurenčnost in inovativnost (PKI). Te moramo oblikovati tako, da se bodo kar najbolj povečali njihov učinek, učinkovitost in dodana vrednost na ravni EU in s tem dosegli cilji strategije Evropa 2020. Pomembno bo poiskati možnosti za povečanje učinka proračuna EU, ki je sicer skromen, vendar ima ob primerni ciljni usmerjenosti lahko pomemben spodbujevalen učinek.

Komisija bo predlagala ukrepe za razvoj inovativnih rešitev financiranja v podporo strategiji Evropa 2020, tako da bo:

- v celoti izkoristila možnosti za izboljšanje učinkovitosti obstoječih proračunskih sredstev EU z jasnejšim določanjem prednostnih nalog in boljšim usklajevanjem porabe EU s cilji strategije Evropa 2020, da bi odpravila sedanjo razdrobljenost finančnih instrumentov EU (npr. R&R in inovacije, ključne infrastrukturne naložbe v čezmejna energetska in prometna omrežja ter nizkoogljično tehnologijo). Prav tako bi bilo treba v okviru pregleda finančne uredbe povsem izkoristiti priložnost, ki se ponuja za razvoj potenciala inovativnih finančnih instrumentov, ter hkrati zagotavljati dobro finančno poslovanje;
- oblikovala nove finančne instrumente, zlasti v sodelovanju z EIB in EIS ter zasebnim sektorjem, in se odzvala na doslej neizpolnjene potrebe podjetij. V sklopu prihodnjega načrta za raziskave in inovacije bo Komisija z EIB in EIS usklajevala pobudo za zbiranje dodatnega kapitala, ki bo namenjen inovativnim in še rastočim podjetjem;
- poskrbela, da ideja o učinkovitem evropskem trgu tveganega kapitala postane resničnost, tako da bo podjetjem pomembno olajšala neposreden dostop do kapitalskih trgov in razmislila o možnih pobudah, v okviru katerih bi se sredstva zasebnega sektorja namenila financiranju novoustanovljenih podjetij in inovativnih MSP.

3.3. Uporaba naših instrumentov zunanje politike

Svetovna rast bo prinesla nove priložnosti za evropske izvoznike in konkurenčen dostop do pomembnih uvozov. Za spodbujanje evropske rasti z našo udeležbo v odprtih in poštenih trgih po vsem svetu je treba uporabiti vse instrumente zunanje gospodarske politike. To velja za zunanje vidike naših različnih notranjih politik (npr. energetika, promet, kmetijstvo, R&R), še zlasti pa je pomembno za usklajevanje trgovinske in mednarodne makroekonomske politike. Odprta Evropa, ki deluje znotraj mednarodnega, na pravilih temelječega okvira, je najboljši način za izkoriščanje koristi globalizacije, ki bodo spodbudile rast in zaposlovanje. Hkrati se mora EU odločneje uveljavljati na svetovnem prizorišču, tako da bo imela vodilno vlogo pri oblikovanju prihodnjega svetovnega gospodarskega reda v okviru G-20 in uresničevala evropski interes, pri čemer bo dejavno posegala po vseh orodjih, ki so nam na razpolago.

Rast, ki jo mora Evropa ustvariti v naslednjem desetletju, bo morala deloma izvirati iz gospodarstev v vzponu, v katerih se srednji razredi razvijajo ter uvažajo blago in storitve, pri katerih ima Evropska unija primerljivo prednost. Za blaginjo EU, ki je največja svetovna trgovinska sila, sta zaslužni njena odprtost svetu in sposobnost pozornega spremljanja razvoja v razvitih gospodarstvih in gospodarstvih v vzponu, kar ji omogoča predvideti prihodnje trende ali pa se jim prilagoditi.

Glavni cilj bi moralo biti ukrepanje v okviru STO in dvostranskih partnerstev, da bodo imela podjetja EU, vključno z MSP, boljši dostop do trga in bodo poslovala po enakih konkurenčnih pogojih, kot jih uživajo naši zunanji konkurenti. Poleg tega bi morali ciljno usmeriti in poenostaviti naš zakonodajni dialog, zlasti na novih področjih, kot sta podnebje in zelena rast, pri tem pa kar najbolj širiti naš svetovni vpliv s spodbujanjem enakosti, vzajemnega priznavanja in zbliževanja pri ključnih regulativnih vprašanjih ter sprejemanja naših pravil in standardov.

Strategija Evropa 2020 ni pomembna le za EU, ampak ima lahko velik potencial tudi za države kandidatke ter države v naši sosesčini in jim pomaga boljše utrditi njihova reformna prizadevanja. Širitev območja, na katerem se uporabljajo pravila EU, bo prinesla nove priložnosti za EU in tudi za naše sosede.

Poleg tega bo eden naših bistvenih ciljev v naslednjih letih oblikovanje strateških odnosov z gospodarstvi v vzponu, v okviru katerih se bo razpravljalo o skupnih vprašanjih in spodbujalo sodelovanje na področju predpisov ter na drugih področjih, in se bodo reševala dvostranska vprašanja. Osnovna struktura teh odnosov bo morala biti prožna in temeljiti prej na političnih kot na tehničnih vidikih.

Komisija bo v letu 2010 pripravila trgovinsko strategijo za Evropo do leta 2020, ki bo vključevala:

- poudarek na sklenitvi večstranskih in dvostranskih trgovinskih pogajanj, ki so že v teku, zlasti tistih z največjim gospodarskim potencialom, pa tudi na boljšem izvajanju obstoječih sporazumov, pri čemer bo posebna pozornost namenjena netarifnim oviram za trgovino;
- pobude za odpiranje trgovine v sektorjih prihodnosti, kot so „zeleni“ proizvodi in tehnologije, visokotehnološki proizvodi in storitve, ter za mednarodno standardizacijo, zlasti na področjih rasti;
- predloge za strateške dialoge na visoki ravni, v okviru katerih se bo s ključnimi partnerji razpravljalo o strateških vprašanjih, kot so tržni dostop, regulativni okvir, svetovna neravnovesja, energija in podnebne spremembe, dostop do surovin, svetovna revščina, izobraževanje in razvoj ter še mnoga druga vprašanja. Prizadevala si bo okrepiti tudi razprave z ZDA v okviru čezatlantskega ekonomskega sveta in dialog na visoki ravni s Kitajsko ter poglobiti odnose z Japonsko in Rusijo;
- poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe, v katerem bodo opisani načini za izboljšanje tržnega dostopa in regulativnega okolja za podjetja EU. To poročilo bo prvič pripravila leta 2011, nato pa vsako leto pred spomladanskim zasedanjem Evropskega sveta.

EU je svetovni akter in svoje mednarodne odgovornosti jemlje zelo resno. Z državami v razvoju razvijamo resnična partnerstva za izkoreninjenje revščine, spodbujanje rasti in doseganje razvojnih ciljev tisočletja. Z Afriko imamo posebej tesne vezi in še naprej moramo vlagati v krepitev teh odnosov. To bo potekalo v širšem okviru prizadevanj za povečanje razvojne pomoči, izboljšanje učinkovitosti naših programov pomoči, predvsem z učinkovito delitvijo nalog z državami članicami in z večjim upoštevanjem razvojnih ciljev v drugih politikah Evropske unije.

4. IZHOD IZ KRIZE: PRVI KORAKI NA POTI K CILJEM ZA LETO 2020

Pri reševanju krize so se odločno in obsežno uporabljali instrumenti politike. Kjer je bilo mogoče, je davčna politika delovala ekspanzivno in proticiklično; obrestne mere so bile najnižje v zgodovini, finančnemu sektorju pa se je zagotovila likvidnost na način, ki nima primere. Vlade so bankam zagotovile ogromno pomoč z jamstvi, dokapitalizacijo ali s „čiščenjem“ bilanc stanja pred oslabljenimi sredstvi; ostalim gospodarskim sektorjem je bila pomoč zagotovljena znotraj začasnega izjemnega okvira za državne pomoči. Vsi ti ukrepi so bili in so še upravičeni. Ne morejo pa se izvajati trajno. Visokih stopenj javnega dolga ni mogoče vzdrževati za vedno. Pri zasledovanju ciljev strategije Evropa 2020 se je treba opreti na verodostojno strategijo izhoda v zvezi s proračunsko in monetarno politiko na eni strani ter neposredno podporo vlad gospodarskim sektorjem, zlasti finančnemu sektorju, na drugi strani. Pomembna je razvrstitev teh izstopnih točk. Z okrepljenim usklajevanjem ekonomskih politik, zlasti v euroobmočju, naj bi se zagotovila uspešna globalna izhodna točka.

4.1. Opredelitev verodostojne strategije izhoda

Glede na preostale negotovosti v zvezi z gospodarskimi obeti ter šibkosti v finančnem sektorju bi bilo treba ukrepe pomoči ukiniti šele potem, ko bo gospodarstvo spet samozadostno in ko bo ponovno vzpostavljena finančna stabilnost⁴. Ukinitiv začasnih ukrepov, povezanih s krizo, mora biti usklajena, upoštevati pa je treba tudi morebitne negativne posredne učinke v državah članicah in medsebojne vplive različnih instrumentov politike. Ponovno je treba vzpostaviti disciplino na področju državnih pomoči, in sicer z ukinitvijo začasnega okvira za državne pomoči. Tak usklajeni pristop mora temeljiti na naslednjih načelih:

- davčne spodbude je treba začeti ukinjati takoj, ko bo oživitev gospodarstva zanesljiva. Lahko pa se zgodi, da se bo časovni okvir razlikoval od države do države, zato je potrebna visoka stopnja usklajevanja na evropski ravni;
- kratkoročno pomoč za brezposelnost je treba začeti ukinjati šele, ko bo ponovno zagotovljena rast BDP in se bo zato z običajnim zaostankom začela povečevati tudi zaposlenost;
- podporne sheme v posameznih sektorjih je treba ukiniti že zgodaj, saj vključujejo visoke proračunske stroške, njihovi cilji so večinoma že doseženi, povzročijo pa lahko tudi izkrivljanje na enotnem trgu;
- podporo z dostopom do financiranja je treba nadaljevati, dokler ne bo očitno, da so pogoji financiranja za podjetja večinoma spet normalni;
- ukinitiv pomoči v finančnem sektorju, najprej vladnih jamstvenih shem, bo odvisna od splošnega stanja gospodarstva, zlasti pa od stabilnosti finančnega sistema.

4.2. Reforma finančnega sistema

Kratkoročno bo ključna prednostna naloga ponovna vzpostavitev trdnega, stabilnega in zdravega finančnega sektorja, iz katerega se bo lahko financiralo realno gospodarstvo. Zahtevala bo popolno in pravočasno izvajanje zavez G-20. Izpolnjenih mora biti zlasti pet pogojev:

- izvajanje dogovorjenih reform nadzora finančnega sektorja;
- odpravljanje zakonodajnih vrzeli, spodbujanje preglednosti, stabilnosti in odgovornosti, zlasti na področju izvedenih finančnih instrumentov in tržne infrastrukture;
- okrepitev naših pravil v zvezi s preudarnostjo in računovodstvom ter pravil s področja varstva potrošnikov v obliki enotnega evropskega pravilnika, ki bo na ustrezen način vključeval vse finančne udeležence in trge;
- okrepitev upravljanja finančnih institucij za odpravljanje pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene med finančno krizo na področju prepoznavanja in upravljanja tveganj;
- izvajanje ambiciozne politike, s pomočjo katere bomo lahko v prihodnje učinkoviteje preprečevali in po potrebi obvladovali morebitne finančne krize ter s pomočjo katere se

⁴ Sklepi zasedanja Evropskega sveta 10. in 11. decembra 2009.

bodo – ob upoštevanju posebne odgovornosti finančnega sektorja pri sedanji finančni krizi
– tudi proučili ustrezni prispevki finančnega sektorja.

4.3. Pametna konsolidacija proračuna za dolgoročno rast

Zdrave javne finance so bistvenega pomena za ponovno vzpostavitev pogojev za trajnostno rast in delovna mesta, potrebujemo pa tudi celovito strategijo izhoda. Ta bo vključevala postopno ukinitvev kratkoročne krizne podpore ter uvedbo srednje- do dolgoročnih reform, ki bodo spodbujale vzdržnost javnih financ in potencialno rast.

Pakt za stabilnost in rast zagotavlja primeren okvir za izvajanje davčnih strategij izhoda, države članice pa te strategije določijo v svojih programih za stabilnost in konvergenco. V večini držav naj bi se fiskalna konsolidacija pričela leta 2011. Proces zniževanja primanjkljajev na manj kot 3 % BDP naj bi bil praviloma zaključen do leta 2013. Vendar se lahko v številnih državah faza konsolidacije začne pred letom 2011, kar pomeni, da sta lahko ukinitvev začasne krizne podpore in fiskalna konsolidacija v teh primerih potrebni istočasno.

Pri spodbujanju potenciala gospodarske rasti EU in trajnosti naših socialnih modelov sta za konsolidacijo javnih financ v okviru pakta za stabilnost in rast potrebna določitev prednostnih nalog in sprejemanje težkih odločitev: državam članicam lahko pri tej nalogi in odpravljanju posrednih učinkov pomaga usklajevanje na ravni EU. Poleg tega sta zelo pomembni struktura in kakovost državnih odhodkov: programi za konsolidacijo proračuna morajo dajati prednost „postavkam, ki pospešujejo rast“, kot so izobrazba ter spretnosti in znanja, raziskave, razvoj in inovacije ter naložbe v omrežja, npr. hitri internet, energetske in prometne povezave, ki so ključna tematska področja strategije Evropa 2020.

Pomembni so tudi proračunski prihodki, posebno pozornost pa je treba posvetiti tudi kakovosti sistema prihodkov/davkov. V primerih, ko bo treba povečati davke, je treba hkrati po možnosti prilagoditi davčne sisteme, da bodo bolj naklonjeni rasti. Izogibati se je treba na primer zviševanju davkov na delo, kar se je dogajalo v preteklosti v škodo zaposlovanja. Države članice morajo namesto tega poskušati premakniti davčno breme z dela na energijo in okolje v okviru oblikovanja okolju prijaznejših davčnih sistemov.

Ob fiskalni konsolidaciji in dolgoročni finančni vzdržnosti bodo potrebne hkrati obsežne strukturne reforme, zlasti na področju pokojninskega sistema, zdravstvenega varstva, socialnega varstva in izobraževalnih sistemov. Javna uprava bi morala to izkoristiti kot priložnost za povečanje učinkovitosti in kakovosti storitev. S politiko javnih naročil je treba zagotoviti najučinkovitejšo rabo javnih sredstev, trg javnih naročil pa mora v vsej EU ostati odprt.

4.4. Usklajevanje v Ekonomski in monetarni uniji

Skupna valuta za države članice, ki so prevzele evro, učinkuje kot dragocena zaščita pred nestabilnimi menjalnimi tečaji. Med krizo pa se je tudi pokazalo, v kolikšnem obsegu se prepletajo gospodarstva v euroobmočju, zlasti na finančnem področju, zaradi česar so posredni učinki bolj verjetni. Zaradi različnih vzorcev rasti se v nekaterih primerih kopičijo netrajnostni javni dolgovi, kar obremenjuje enotno valuto. Kriza je tako še zaostрила nekatere težave, s katerimi se sooča euroobmočje, na primer v zvezi z vzdržnostjo javnih financ in potencialno rastjo, pa tudi razdiralno vlogo neravnovesij in razlik v konkurenčnosti.

Da bi zagotovili stabilnost in trajno rast, ki ustvarja delovna mesta, je treba v euroobmočju nujno premagati te izzive. Njihovo reševanje zahteva okrepljeno in tesnejše usklajevanje politik, na primer:

- okvir za bolj poglobljen in širši nadzor za države euroobmočja: poleg krepitve davčne discipline morajo biti del gospodarskega nadzora tudi makroekonomska neravnovesja in razvoj konkurenčnosti, zlasti zato, da se omogoči lažja prilagoditev politik;
- okvir za razreševanje neposrednih groženj finančni stabilnosti euroobmočja kot celote;
- ustrezno zunanje zastopanje euroobmočja za odločno reševanje svetovnih gospodarskih in finančnih izzivov.

Komisija bo pripravila predloge za nadaljnji razvoj teh idej.

5. DOSEGANJE REZULTATOV: TRDNEJŠA STRUKTURA UPRAVLJANJA

Da bi lahko strategija Evropa 2020 dosegla korenite spremembe, ki bodo preoblikovale Evropo, bo morala biti bolj osredotočena ter imeti jasno zastavljene cilje in pregledna merila za ocenjevanje napredka. Za to bo potreben trden okvir upravljanja, ki bo v celoti izkoristil instrumente, ki so na voljo za zagotovitev njenega pravočasnega in učinkovitega izvajanja.

5.1. Predlagana struktura strategije Evropa 2020

Strategijo bi morali organizirati po tematskem pristopu in na podlagi bolj osredotočenega nadzora nad državami. Tako bi dodatno nadgradili prednosti obstoječih usklajevalnih mehanizmov. Natančneje:

- **tematski pristop** bi strategijo osredotočil na teme, ki so opredeljene v poglavju 2, zlasti na doseganje petih krovnih ciljev. Glavni instrument bi bil program Evropa 2020 skupaj s svojimi vodilnimi pobudami, za katerega je potrebna dejavna udeležba na ravni EU in na ravni držav članic (glej poglavje 2 ter prilogi 1 in 2). Tematski pristop odraža dimenzijo EU, jasno kaže medsebojno povezanost gospodarstev držav članic in omogoča večjo selektivnost pri konkretnih pobudah, ki so gonilna sila strategije in pomagajo doseči krovne cilje EU in držav članic,
- **poročila o posameznih državah** bi pripomogla k izpolnjevanju ciljev strategije Evropa 2020, ker bi državam članicam pomagala opredeliti in izvajati izhodne strategije, ponovno vzpostaviti makroekonomsko stabilnost, ugotoviti, kje so nacionalne ovire, ter vrniti njihova gospodarstva na pot trajnostne rasti in vzdržnih javnih financ. Zajemala bi ne le fiskalno politiko, ampak tudi osrednja makroekonomska vprašanja v zvezi z rastjo in konkurenčnostjo (tj. makro neravnovesja). Poročanje bi moralo zagotoviti celovit pristop k oblikovanju in izvajanju politik, ki je bistvenega pomena pri podpori odločitev, ki jih bodo države članice morale sprejeti zaradi pritiskov na javne finance. Posebna pozornost bo namenjena delovanju euroobmočja in medsebojni povezanosti držav članic.

Da bi to dosegli, se bosta poročanje in ocenjevanje v zvezi s strategijo Evropa 2020 in Paktom za stabilnost in rast odvijala sočasno, tako da bodo sredstva in cilji združeni, instrumenti in postopki pa bodo ostali ločeni in ohranjena bo integriteta Pakta za stabilnost in rast. To pomeni hkratno oblikovanje predlogov letnih programov za stabilnost in konvergenco ter racionaliziranih reformnih programov, ki jih bo pripravila vsaka država članica in z njimi določila ukrepe za poročanje o

napredku pri izpolnjevanju ciljev ter ključne strukturne reforme za odpravo ovir za rast. Oba programa bi se morala sklicevati drug na drugega, Komisiji in drugim državam članicam pa bi ju bilo treba predložiti v zadnjem četrtletju. Evropski odbor za sistemska tveganja bi moral redno poročati o makrofinančnih tveganjih; ta poročila bodo pomembno prispevala k skupni oceni. Komisija bo ocenila programe in poročala o napredku pri njihovem izvajanju ter pri tem posebno pozornost namenila izzivom Ekonomske in monetarne unije.

Tako bi Evropski svet prejel vse informacije, ki jih potrebuje za sprejemanje odločitev. Dejansko bi imel za vsako državo članico na voljo analizo gospodarskega stanja in razmer na trgu delovne sile, pregled celotne proračunske slike, makrofinančnih razmer in napredka tematskih agend, poleg tega pa tudi pregled nad splošnim stanjem gospodarstva EU.

Integrirane smernice

Strategija Evropa 2020 bo institucionalno vzpostavljena z omejenim naborom integriranih smernic „Evropa 2020“ (v katerih bodo vključene smernice za zaposlovanje in širše smernice ekonomskih politik), ki bo nadomestil 24 veljavnih smernic. Nove smernice bodo odražale sklepe Evropskega sveta in vključevale dogovorjene cilje. Evropski parlament bo dal mnenje o smernicah za zaposlovanje, kot je določeno v Pogodbi, nato pa bi morale smernice pred sprejetjem v Svetu dobiti še politično podporo na junijskem zasedanju Evropskega sveta. Po sprejetju bi se morale smernice do leta 2014 čim manj spreminjati, da bi se osredotočili na njihovo izvajanje.

Politična priporočila

Države članice bodo prejele politična priporočila v okviru poročil o posameznih državah in v okviru tematskega pristopa strategije Evropa 2020. Za potrebe nadzora nad državami bodo priporočila podana v obliki mnenj o programih za stabilnost in konvergenco v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97, ki jih bodo spremljala priporočila v skladu s širšimi smernicami ekonomskih politik (člen 121(2)). Tematski del bi tako zajemal priporočila v zvezi z zaposlovanjem (člen 148) in priporočila državam članicam glede drugih izbranih tematskih vprašanj (na primer o poslovnem okolju, inovacijah, delovanju enotnega trga, energetiki / podnebnih spremembah itd.), obe vrsti priporočil pa bi lahko obravnavali v obsegu, ki ustreza njihovim makroekonomskim posledicam prek zgoraj omenjenih priporočil v skladu s širšimi smernicami ekonomskih politik. Takšna ureditev priporočil bi tudi pripomogla k zagotovitvi skladnosti makroekonomskega in fiskalnega okvira ter tematskih agend.

Priporočila v okviru nadzora nad državami bi obravnavala vprašanja s pomembnimi makroekonomskimi in javnofinančnimi posledicami, priporočila v okviru tematskega pristopa pa bi zagotovila podrobne nasvete o izzivih na področju mikroekonomije in zaposlovanja. Ta priporočila bi bila dovolj natančna in bi običajno določala časovni okvir, v katerem se pričakuje ukrepanje zadevne države članice (npr. dve leti). Država članica bi nato določila, kakšne ukrepe bi sprejela za izvedbo priporočila. Če se po preteku tega obdobja država članica ne bi ustrezno odzvala na politična priporočila Sveta ali bi oblikovala politike v nasprotju z nasvetom, bi Komisija lahko dala opozorilo glede politik (člen 121(4)).

5.2. Kako je delo razdeljeno?

Sodelovanje je bistvenega pomena za doseganje teh ciljev. Rast in zaposlovanje bosta ponovno poživila naša medsebojno povezana gospodarstva, vendar le če si bodo vse države članice prizadevale za doseg istega cilja, hkrati pa upoštevale svoje specifične razmere. Treba je prevzeti večjo odgovornost. Evropski svet bi moral zagotoviti splošna navodila za strategijo, zasnovana na

predlogih Komisije, ki temeljijo na osrednjem načelu: jasni dodani vrednosti na ravni EU. V tem smislu je zlasti pomembna vloga Evropskega parlamenta. Okrepiti je treba tudi prispevek socialnih partnerjev ter zainteresiranih strani na nacionalni in regionalni ravni. Pregled cikla oblikovanja politik v okviru strategije Evropa 2020 in časovnica sta vključena v Prilogi 3.

Popolna odgovornost Evropskega sveta

V nasprotju s sedanjo situacijo, ko je Evropski svet zadnji element v procesu odločanja o strategiji, bi moral prav ta organ usmerjati strategijo, saj zagotavlja povezovanje politik in usklajuje medsebojno odvisnost držav članic in EU.

Ker Evropski svet horizontalno nadzira izvajanje programa Evropa 2020, bi se lahko na svojih prihodnjih zasedanjih osredotočil na posebne teme (npr. razvoj in inovacije, znanja) ter ponudil usmeritve in potrebne spodbude.

Svet ministrov

Zadevne sestave Sveta bi si prizadevale za izvajanje programa Evropa 2020 in za izpolnitev ciljev na svojih področjih pristojnosti. V okviru vodilnih pobud bodo države članice pozvane, naj okrepijo izmenjavo informacij o dobrih praksah politik različnih sestav Sveta.

Evropska komisija

Evropska komisija bo spremljala razmere na letni ravni na osnovi vrste kazalnikov, ki bodo odražali skupni napredek pri preoblikovanju EU v pametno, zeleno in vključujoče gospodarstvo, ki ga bo odlikovala visoka stopnja zaposlenosti, produktivnosti in socialne kohezije.

Izdajala bo letna poročila o izpolnjevanju strategije Evropa 2020, ki bodo osredotočena na napredek pri izpolnjevanju dogovorjenih krovnih ciljev, in ocenila poročila o posameznih državah ter programih za stabilnost in konvergenco. Komisija bo v okviru tega procesa predstavila priporočila ali opozorila glede politik, oblikovala predloge politik za izpolnitev ciljev strategije in predstavila posebno oceno napredka v euroobmočju.

Evropski parlament

Evropski parlament bi moral imeti v strategiji pomembno vlogo, ne le kot sozakonodajalec, ampak tudi kot gonilna sila pri spodbujanju dejavnega udejstvovanja državljanov in nacionalnih parlamentov. Parlament bi svoje naslednje srečanje z nacionalnimi parlamenti lahko na primer izkoristil za pogovor o njegovem prispevku k strategiji Evropa 2020 in potem skupaj z njimi poglede predstavil na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta.

Nacionalni, regionalni in lokalni organi

Vsi nacionalni, regionalni in lokalni organi bi morali razvijati partnerstvo, ki bi tesno povezovalo parlamente, socialne partnerje in predstavnike civilne družbe ter prispevalo k pripravi in izvajanju programov nacionalnih reform.

Vzpostavitev stalnega dialoga med različnimi ravni upravljanja bo približala prednostne naloge Unije njenim državljanom in tako okrepila odgovornost, ki je potrebna za uresničitev strategije Evropa 2020.

Zainteresirane strani in civilna družba

Tesneje bi se morala povezati tudi Evropski ekonomsko-socialni odbor in Odbor regij. Izmenjava dobrih praks, normiranje in mreženje – kar spodbuja več držav članic – so se izkazali kot uporabna orodja za krepitev odgovornosti in dinamičnosti v zvezi s potrebo po reformah.

Za uspeh nove strategije bo zato odločilnega pomena, da institucije Evropske unije, države članice in regije razločno pojasnijo, zakaj so reforme potrebne, pa tudi zakaj so neizogibne, če želimo ohraniti kakovost življenja in zavarovati svoje socialne modele. Poleg tega bodo morale razložiti, kakšno prihodnost si Evropa in njene države članice obetajo v letu 2020 in kaj v zvezi s tem pričakujejo od državljanov, podjetij in njihovih predstavniških organizacij. Komisija se zaveda, da je treba upoštevati nacionalne okoliščine in tradicije, zato bo v ta namen predlagala skupno zbirko komunikacijskih orodij.

6. SKLEPI ZA EVROPSKI SVET

Komisija predlaga, da Evropski svet na svojem spomladanskem zasedanju 2010:

- sprejme tematske prednostne naloge strategije Evropa 2020;
- določi pet krovnih ciljev, kot so predlagani v poglavju 2 tega dokumenta: naložbe v raziskave in razvoj, izobraževanje, energetika / podnebne spremembe, stopnja zaposlenosti in zmanjševanje revščine, ter pri tem opredeli, kakšna naj bo Evropa leta 2020; skupaj z Evropsko komisijo pozove države članice, naj te cilje EU preoblikujejo v nacionalne cilje za sklepe junijskega zasedanja Evropskega sveta, ter pri tem upoštevajo nacionalne okoliščine in različna izhodišča;
- poziva Komisijo, naj predlaga vodilne pobude, in zahteva, da Svet (skupaj s svojimi sestavami) na tej osnovi sprejme ustrezne odločitve za njihovo izvajanje;
- sprejme dogovor o okrepitvi usklajevanja ekonomskih politik za spodbujanje pozitivnih učinkov prelivanja in učinkovitejše spoprijemanje z izzivi Unije; v ta namen odobri kombinacijo ocen po temah in po državah, kot je predlagano v tem sporočilu, ob doslednem ohranjanju integritete Pakta; posebno pozornost bo namenil tudi krepitvi Ekonomske in monetarne unije;
- pozove vse stranke in zainteresirane strani (npr. nacionalne/regionalne parlamente, regionalne in/ali lokalne organe, socialne partnerje in civilno družbo ter nenazadnje državljane Evrope), naj s sprejetjem ukrepov na svojih področjih pristojnosti pomagajo pri izvajanju strategije ob medsebojnem partnerskem sodelovanju;
- zahteva, da Komisija spremlja napredek in letno poroča na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta, pri čemer ponudi pregled napredka pri izpolnjevanju ciljev, vključno s primerjavo z mednarodnimi merili, in stanje v zvezi z izvajanjem vodilnih pobud.

Na svojih prihodnjih zasedanjih:

- na podlagi mnenja Evropskega parlamenta podpre predlagane integrirane smernice, ki so institucionalna podlaga strategije;
- potrdi nacionalne cilje na podlagi postopka medsebojnega preverjanja, ki zagotavlja doslednost;
- razpravlja o posebnih temah ter pri tem oceni stanje v Evropi in možne načine za pospešitev napredka. Prva razprava o raziskavah in razvoju bi lahko potekala na oktoborskem zasedanju Sveta na osnovi prispevka Komisije.

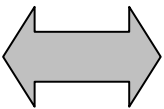
PRILOGA 1 – EVROPA 2020: PREGLED

KROVNI CILJI

- povečanje stopnje zaposlenosti prebivalstva med 20 in 64 letom starosti s sedanjih 69 % na vsaj 75%,
- doseganje cilja investiranja 3 % BDP v R&R, zlasti z izboljšanjem pogojev za naložbe zasebnega sektorja v R&R, in razvoj novega kazalnika za spremljanje inovacij,
- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 20 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 ali za 30 % ob pogojih, ki to omogočajo, povečanje deleža obnovljivih virov energije v naši končni porabi energije za 20 % in povečanje energetske učinkovitosti za 20 %,
- zmanjšanje stopnje osipa na področju izobraževanja s sedanjih 15 % na 10 % ter povečanje deleža prebivalstva med 30 in 34 letom starosti, ki je končalo terciarno izobraževanje, z 31 % na vsaj 40 %,
- zmanjšanje števila Evropejcev, ki živijo pod nacionalno mejo revščine, za 25 %, s čimer bi iz primeža revščine rešili 20 milijonov ljudi.

PAMETNA RAST	TRAJNOSTNA RAST	VKLJUČUJOČA RAST
INOVACIJE Vodilna pobuda EU „ Unija inovacij “ za izboljšanje okvirnih pogojev in dostop do financiranja za raziskave in inovacije, da bi se okrepila inovacijska veriga in povečala raven naložb po vsej Uniji.	PODNEBJE, ENERGETIKA IN MOBILNOST Vodilna pobuda EU „ Evropa, gospodarna z viri “ za prekinitev vezi med gospodarsko rastjo in porabo virov z uvedbo nizkoogljičnih tehnologij, povečanjem uporabe obnovljivih virov energije, posodobitvijo prometnega sektorja in spodbujanjem energetske učinkovitosti.	ZAPOSLOVANJE TER ZNANJA IN SPRETNOSTI Vodilna pobuda EU „ Program za nova znanja in spretnosti ter nova delovna mesta “ za posodobitev trgov dela s spodbujanjem mobilnosti delavcev ter razvijanjem njihovih znanj in spretnosti v vsem življenjskem obdobju, da bi se povečalo vključevanje delavcev na trgu dela in bi povpraševanje bolje ustrezalo ponudbi.
IZOBRAŽEVANJE Vodilna pobuda EU „ Mladi in mobilnost “ za povečanje uspešnosti izobraževalnih sistemov in krepitev privlačnosti evropskih visokošolskih institucij v mednarodnem okolju.	KONKURENČNOST Vodilna pobuda EU „ Industrijska politika za dobo globalizacije “ za izboljšanje poslovnega okolja, zlasti za mala in srednja podjetja, ter podporo razvoju močne in vzdržne industrijske osnove, s katero bo mogoče konkurirati na svetovnih trgih.	BOJ PROTI REVŠČINI Vodilna pobuda EU „ Evropska platforma za boj proti revščini “ za zagotovitev socialne in teritorialne kohezije, tako da bodo rast in nova delovna mesta koristila vsem in da bodo lahko ljudje, ki se spopadajo z revščino in socialno izključnostjo, dostojno živeli in se aktivno vključevali v družbo.
DIGITALNA DRUŽBA Vodilna pobuda EU „ Evropski program za digitalne tehnologije “ za pospešitev vzpostavljanja hitrega interneta, da bodo koristi enotnega digitalnega trga deležna gospodinjstva in podjetja.		

PRILOGA 2 - STRUKTURA STRATEGIJE EVROPA 2020

Skupna institucionalna struktura	Integrirane smernice določajo prednostne naloge EU, vključno s krovnimi cilji , ki naj jih EU doseže do leta 2020 in preoblikuje v nacionalne cilje		
Rezultati	<u>Poročila o posameznih državah:</u> Cilj: podpora državam članicam pri pripravi in izvajanju izhodnih strategij za ponovno vzpostavitev makroekonomske stabilnosti, določitev nacionalnih ovir ter vrnitev njihovih gospodarstev na pot trajnostne rasti in vzdržnih javnih financ. Pristop: ustrežnejša ocena glavnih makroekonomskih izzivov, ki upošteva posredne učinke v državah članicah in na področjih politik.		<u>Tematski pristop:</u> Cilj: uresničitev krovnih ciljev, ki so bili dogovorjeni na ravni EU, s kombinacijo konkretnih ukrepov na ravni EU in na nacionalni ravni. Pristop: strateška vloga sektorskih sestav Sveta pri spremljanju in ocenjevanju napredka v smeri zastavljenih ciljev.
	Instrumenti: poročila posameznih držav članic v okviru njihovih programov za stabilnost in konvergenco, ki jim sledijo ločena, vendar sočasno pripravljena priporočila o fiskalni politiki v nasvetih glede programov za stabilnost in konvergenco ter glede makroekonomskih neravnovesij in ovir za rast na podlagi širših smernic ekonomskih politik (člen 121(2) PDEU).		Instrumenti: poročila držav članic v okviru racionaliziranih programov nacionalnih reform z informacijami o ovirah za rast in napredku pri uresničevanju zastavljenih ciljev, ki jim sledijo nasveti na ravni politike EU, izdani kot priporočila na podlagi širših smernic ekonomskih politik (člen 121(2) PDEU) in smernic za zaposlovanje (čl. 148 PDEU).

PRILOGA 3 – PREDLAGANI ČASOVNI NAČRT ZA OBDOBJE 2010–2012

2010

Evropska komisija

Predlogi za celostni pristop k strategiji EVROPA 2020

Spomladansko zasedanje Evropskega sveta

Dogovor o celostnem pristopu in izbor krovnih ciljev EU

Evropska komisija

Predlogi za integrirane smernice k strategiji EVROPA 2020

Evropski parlament

Razprava o strategiji in mnenje o integriranih smernicah

Svet ministrov

Določitev ključnih parametrov (cilji na ravni EU/nacionalni cilji, vodilne pobude in integrirane smernice)

Junijsko zasedanje Evropskega sveta

Odobritev strategije EVROPA 2020, potrditev ciljev EU in nacionalnih ciljev ter sprejetje integriranih smernic

Evropska komisija

Operativne usmeritve za nadaljnje ukrepe v okviru strategije EVROPA 2020

Jesensko zasedanje Evropskega sveta

Poglobljena razprava o izbranem tematskem vprašanju (npr. R&R ter inovacije)

Države članice

Programi za stabilnost in konvergenco ter programi nacionalnih reform

2011

Evropska komisija

Letno poročilo na evropskem spomladanskemu vrhu, mnenja o programih za stabilnost in konvergenco, predlogi za priporočila

Svet ministrov

Pregled predlogov Komisije za priporočila, ECOFIN za pakt stabilnosti in rasti

Evropski parlament

Razprava na plenarnem zasedanju in sprejetje resolucije

Spomladansko zasedanje Evropskega sveta

Ocena napredka in strateških usmeritev

Države članice, Evropska komisija, Svet

Nadaljnji ukrepi na podlagi priporočil, izvajanje reform in poročanje

2012

Enak postopek s posebnim poudarkom na spremljanju napredka